

ŠTEVILKA 2 JUNIJ 2022

TÁBOR

Poslúžna pláčaná prí pošti 1102 Ljubljana | TISKOVINA

TABORNIKI

tema meseca

ZAČENJA SE
AKCIJA!

Kuhanje po
taborniško

Vizija 2030

KAZALO

REVIIJA TĀBOR

Odgovorna urednica:

Metoda Zalar

Glavna urednica:

Iva Štefanija Slosar

Urednica fotografije:

Mariša Ratajec

Urednica ilustracij:

Jovana Đukić

Lektoriranje:

Urša Terčon, Dajana Trifunović

Ožji sodelavci: Eva Bolha, Mitja Brglez, Darja Čadež, Martin Justin, Nina Kapelj Lukman, Katja Kač, Matej Kelemen, Maja Kramar, Alja Ločičnik, Tina Mervic, Lea Morano, Rok Pandel, Darja Petrič, Primož Pungartnik, Maša Pušnik, Neža Marija Slosar, Lana Stanojevič, Tina Stepišnik, Rok Šarič, Zala Škrabelj, Jasna Vinder.

Oblikovanje:

Petra Grmek in Miha Maček (Reakcija d.o.o.)

Grafična priprava:

Igor Bizjak in Maša Pušnik

Fotografija na naslovnici:

Pija Šarko

Fotografija na zadnji strani:

Lana Kocjančič

Naslov uredništva:

revija.tabor@taborniki.si

Izdajatelj: Zveza tabornikov Slovenije,

Einspielerjeva 6, 1000 Ljubljana

Naklada: 6.100

Revija Tabor prejmejo vsi člani Zveze tabornikov Slovenije s poravnano letno članarino. Članarina in prejemanje revije sta vezana na koledarsko leto (januar—december).

Revija je vpisana v razvid medijev Ministrstva za kulturo RS pod zaporedno številko 792.

ISSN 0492-1127

Revija Tabor sofinancirajo:

DOGAJALO SE JE

- 4 Aktualne novice iz rodov

SLIŠIM, VIDIM, VODIM

- 6 Tovarištvo – medgeneracijsko povezovanje prostovoljcev

EKSPERIMENTALNICA

- 8 Na kateri tečaj greš pa ti? 2. del

MEDVEDKI IN ČEBELICE

- 10 Gremo na tabor

GOZDOVNICI IN GOZDOVNICE

- 14 Kuhanje po taborniško

V DIVJINO

- 18 In kaj naj počnem zunaj?

STRANI ORGANIZACIJE

- 22 Vizija 2030

REPORTAŽA

- 24 24. Taborniški Feštival

INTERVJU

- 26 Je ROT res le orientacijsko tekmovanje?

TABORNIŠKE ZGODBE

- 28 Na čajanki z Milošem Miovičem (1911–2010)

VSEMU BOMO KOS

- 31 Ne bom samo gledal

BREZ MEJA

- 35 V prestolnico svetovnega taborništva

RAZVEDRILO

- 38 Knjigožer in filmoljub
39 Zapisi iz taborne mlake
40 Strip
42 Rumene strani

Za vse, ki si želite skuhati okusen obrok na ognju, je obvezno branje rubrike *V divjino*. Ne le da skupaj obnovimo, kaj je dobro vzeti na izlet v naravo, katere rastline rastejo po naših gozdovih. Članek vam predstavi tudi male in velike skrivnosti uspešnega ognja.

Kakšen les izbrati? Kakšno obliko ognjišča postaviti? Ali veste, da je med ognjem za pečenje in kuhanje velika razlika? Več preberite na strani 18.

V času, ko se bližajo rodova taborjenja in težko pričakovani Zlet, je pomembno, da se poleg dobrih stvari zavedamo tudi tveganj, ki jih prinašajo veliki dogodki. Na taborih se srečujejo različni ljudje različnih starosti, med katerimi lahko pride tudi do napetosti.

V rubriki *Vsemu bomo kos* nam avtorica predstavi, kaj je nasilje in kako ukrepati, da ga preprečimo. Se nas nasilje tiče le, če smo sami nasilneži ali žrtve? Ali je morda zelo pomembna prav vloga zunanjega opazovalca?

Čaka nas mnogo

Poletje je čas, ko taborniki počnemo tiste najbolj "taborniške" reči. Kurimo ognje, postavljamo šotore, vse to, kar si ljudje predstavljajo, da počnejo mladi z ruticami okoli vratu. Možnost imamo preizkusiti svoje znanje, hkrati pa nam teden v naravi prinaša še veliko več.

Pred nami je zopet poletje, ki ga bomo lahko taborniki po koronskih sezonah izkoristili na polno. Poleg rodovih taborjenj je letos na sporedu tudi Zlet, ki bo združil vse dogodivščine ter novih poznanstev željne člane in prostovoljce. Verjetno je jasno, da priložnosti, kot je Zlet, ki se ne odvija vsako leto, ne gre zamuditi! Po drugi strani so taborjenja, četudi so bolj redno na sporedu, vsakič znova neponovljiva izkušnja, čeprav izhajajoč iz iste ideje povezovanja.

Eden ključnih čarov taborjenja je gotovo v tem, da poteka nekje, malce odmaknjeno od mestnih središč, od staršev, velikokrat tudi od tople vode. In kljub temu da je ta delna izolacija – močno bi se morali namreč danes potruditi, da bi našli jaso brez interneta – lahko izziv, gre za izkušnjo, ki je vredna našega truda. Verjamem, da so biti umazan, rahlo smrdeč in občasno blaten izjemno koristna izkustva. Ne ker bi imelo blato, v katerem se valjamo na progi preživetja, zdravilne učinke, ampak zato, ker za en teden, deset dni ali več urejen videz postavimo v ozadje in, kakorkoli klišejsko se že sliši, postane pomembnejše, kakšni smo pod plastjo prahu, blata in spreja proti komarjem. Ker za teden ali deset dni živimo skupaj na omejenem prostoru, se boš težko komu izognil (dobro, na Zletu je to verjetno lažje); enostavno preživeti bomo morali drug z drugim. In v takšnih položajih je dober pogovor, ki ga imaš lahko z nekom, več vreden od tega, kdo ima najbolj sveže oprane lase.

A tudi tistim, s katerimi nimaš ničesar skupnega ali ti, boggedaj, gredo celo na živce, se ne moreš izogniti. In to je v redu in prav. Ker s skupnim umivanjem krožnikov, stiskanjem pod šotorskim krilom na bivaku ali čuvanjem, da ogenj ne ugasne, spoznamo malce drugačen svet, kjer smo "mi" vsaj toliko pomembni kot "jaz". To pa ni dobro le za "tvojo", ampak tudi "našo" prihodnost.

Končno pa poletje izkoristi za reči, ki jih čez leto nimaš časa ali volje delati. Izkoristi teden, mesec ali celo poletje počitnic za reči, ki ti ponujajo odmik od vsakodnevnega življenja in povabi še svojega soseda, prijateljico ter bežnega znanca.

Iva Š. Slosar,
glavna urednica revije Tabor

DOGAJALO SE JE

Organizacijska ekipa ROT-a sporoča, da je Družba Slovenski državni gozdovi d. o. o. postala sponzor 62. ROT-a.

Člani Rodu Enajsta šola Vrhnika so v začetku maja uživali na pomladovanju.

MČ-ji in GG-ji iz Rašiškega rodu so se aprila udeležili Taborniškega festivala!

V RLA Grosuplje so v aprilu organizirali čistilno akcijo in pobrali precej smeti.

Dobrote z BVN modula, ki so jih pripravili tečajniki vodniške šole RJZ Velenje

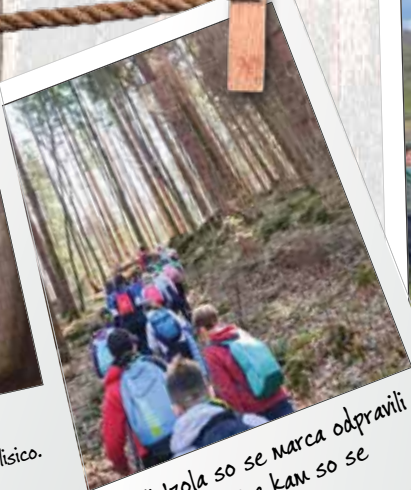

Člani RSR Ilirska Bistrica pripravljene na strašenje na GOTIK-u!

Ekipa ROT 2022, REŠ Vrhnika, RaR, RSO Kranj, RJS Izola, RMV Trst-Gorica, Žan Čuden, RJZ Velenje, RSR Ilirska Bistrica, RH

Na praznovanju 70. obletnice tabornikov v Kranju so se najmlajši odpravili na lov na lisico.

Člani RJS Izola so se marca odpravili na pot v neznano. Le kam so se podali?

Utrinek s taborniškega pohoda na Slavnik, ki so ga organizirali v RMV Trst-Gorica.

GG-jji iz RHP Šmartno ob Paki na spomladovanju na Kalu v Dolu pri Hrastniku.

Utrinek z izleta Rašiškega rodu, ki se je začel v Rakoven Škocjanu in zaključil v Atlantisu.

Močvirci na čistilni akciji ob železniški progi, ki so jo izvedli v sodelovanju s ČS Vič.

Tovarištvo – medgeneracijsko povezovanje prostovoljcev

Besedilo: Mitja Brglez, fotografije: arhiv XI. SNOUB

Ob prestopu v PP klub se vsak PP znajde v novem taborniškem okolju, kjer je v ospredju prostovoljsko delo. S tem pride mnogo izzivov, zato je ta prehod težko navigirati brez podpore starejših. V našem rodu smo si torej zadali cilj vsem popotnikom in popotnicam, ki so to želeli, poiskati osebo v že utečeni prostovoljski ekipi, na katero lahko naslovijo vsa vprašanja in se z njimi posvetujejo o vsem taborniškem in netaborniškem. Želeli smo namensko povezati prostovoljce različnih generacij za lažje sodelovanje in predajanje znanja. Naš rod spada med manjše, zato je zelo pomembno, da se vsi med seboj razumemo, družimo in si zaupamo.

CILJI IN POTREBE

PP-ji in RR-ji v našem rodu delujemo v enem klubu, kjer nas je okoli 25 prostovoljcev. Znotraj delovanja ni veliko prostora za izvajanje individualnega PP programa, zato se trudimo znanje, izkušnje in povezanost ustvariti drugje (akcije, druženja, izleti). Za dobro delovanje rodu je ključno, da ne sodelujemo samo kot funkcionarji v okviru taborništva, ampak tudi kot prijatelji.

Iskali smo način, da se mlajši PP-ji povežejo s starejšimi PP-ji in RR-ji in se preko novonastalih prijateljstev naučijo načina dela rodu. Pri tabornikih je težko ne navezati novih stikov, vse naše aktivnosti tako ali drugače spodbujajo medgeneracijsko povezovanje in spletnje prijateljstev. Nekateri pa samo potrebujejo malo pomoči za začetek sodelovanja. Težko je kar pristopiti k nekomu starejšemu in ga prositi za pomoč, sploh pa če ga ne poznaš dobro. Skozi tovarštvo smo želeli proces, ki se dogaja tudi spontano, dodati strukturo. Lahko bi ga primerjali s tutorstvom na fakulteti. Dodeljena ti je oseba, ki ti pomaga navigirati študentsko življenje. To so v našem rodu počeli tovariši. So kot prijatelji z več izkušnjami. Na nek način je to tudi naloga načelnika rodu in načelnikov PP in RR klubov, mi pa smo jo želeli razdeliti med več prostovoljcev, da bi se mlajši prostovoljci lahko hitreje povezali z ostalimi. S tem bi razbremenili načelnike klubov in ustvarili mrežo

novih poznanstev. Mlajšim PP-jem bi olajšali prihod v novo ekipo, spoznavanje načina dela in sodelovanje z nepoznanimi starejšimi taborniki, ki se lahko na prvi pogled zdijo manj dostopni.

Na kateri tečaj greš pa ti? 2. del

Besedilo: ekipa Taborništva na divjih vodah in ekipa WB tečaja

V tokratni številki smo za vas zbrali mite in resnice o dveh izobraževanjih – Wood Badge tečaju in specialističnem tečaju Taborništvo na divjih vodah. Katerega boš obiskala letos? Katerega boš predlagal prijatelju?

TABORNIŠTVO NA DIVJIH VODAH

1. "Predpogoj za udeležbo je, da si že vozil kajak."

Ni res, vsako leto se tečaja udeleži kar nekaj kandidatorov, ki še nikoli niso veslali v kajaku. Se pa na tečaju udeleženci večinoma naučijo osnov kajaka do te mere, da se lahko odločijo, ali želijo nadaljevati s tem športom, in to lahko počnejo samostojno.

2. "Za udeležbo na tečaju je obvezno, da ima vaš rod vsaj en kanu."

Rodova oprema ni predpogoj za tečaj. Najbolj važna je tvoja volja. Tudi v rodovih, kjer kanuje imajo, znanje veslanja ni kar prirojeno. Prepogosto smo priča ne-nadzorovanemu vijuganju in kroženju, prestavljanju vesla z ene na drugo stran čolna in sporom med veslači glede tega, kdo je kriv, da kanu ne gre tja, kamor želijo.

3. "Za udeležbo moraš znati plavati."

Res je. Znanje plavanja je osnova za varnost na tečaju, hkrati pa se lahko tako osredotočimo na razvijanje specifičnega znanja. Plavanje, veslanje in ostala gibanja ter aktivnosti na in ob vodah predstavljajo sklop znanj in spretnosti, ki jih je človeštvo razvilo skozi svojo zgodovino in se ga je možno naučiti ter ga razvijati prav tako kot druga taborniška znanja in spretnosti.

Tečaj izvajamo na Soči v sodelovanju s Prijon Sport Centrom v Čezsoči. Glavna dejavnost tečaja je vsakodnevno veslanje, čemur so podrejene ostale aktivnosti. Velik del usposabljanja predstavlja motorično učenje, ki je podprto s teorijo in dialogom med vodstvom ter udeleženci.

Tečaj ima dva namena. Prvi je med taborniki širiti znanje in spretnosti, povezane z varnostjo in kakovostnim izvajanjem aktivnosti na in ob vodi. Drugi namen je odraslim prostovoljcem ponuditi možnost novih doživetij in nadaljevanja taborništva. Ob učenju kajaka na tečaju spoznamo tudi veslanje v kanuju in raftu, ohranjanje vodnega okolja in temelje zagotavljanja varnosti in prve pomoči. Letos uvajamo tudi novost – nadaljevalni tečaj za udeležence prejšnjih tečajev, ki želijo izpopolniti svoje znanje.

NAČELNIKI

Udeležba na tečaju je smiselna za prostovoljce rodov, ki delujejo ali taborijo v bližini rek ali jezer ter želijo okrepiti svoj program, povezan z vodami. Smiselna je tudi kot dodatna motivacija za prostovoljce, ki v delo organizacije vlagajo veliko svojega časa in napora, hkrati pa želijo kaj storiti zase in za svoj osebni razvoj.

WOOD BADGE TEČAJ

1. "Tečaj je namenjen izbrancem, ki bodo v rodu opravljali vodstveno funkcijo."

Ni res, tečaj je namenjen vsem odraslim prostovoljcem, ki si želijo novega znanja o projektnem menedžmentu in uspešni komunikaciji, ter tistim, ki si želijo usvojiti nove veščine vodenja in poglobiti svoje osebno poslanstvo v taborništvu.

2. "Modulov se je treba udeležiti v 'pravilnem' vrstnem redu, saj se nadgrajujejo."

Vsi moduli so enakovredni, saj imajo enake pogoje za udeležbo in z udeležbo pridobite isti naziv. Vsi si tudi želijo pri posamezniku doseči primerljiv napredek, čeprav na različnih področjih. Posameznik se lahko v različnih sezonah udeleži različnih modulov in pri tem vrstni red ni pomemben.

3. "Na Wood Badge moram priti z že oblikovanim osebnim projektom."

Obseg in nivo osebnega projekta boš na tečaju oblikoval sam. Ne želimo, da na tečaj prideš z že oblikovanim projektom, niti ni treba, da se o tem s kom predhodno dogovoriš. Za osebni projekt imamo zgolj tri pogoje – projekt si želiš izvesti, skozi delo se boš nekaj naučil ter hkrati nekaj pozitivnega doprinesel k taborništvu.

TEČAJ WOOD BADGE SESTAVLJAJO TRIJE RAZLIČNI MODULI, KI VSEBINE NASLAVLJAJO ZRAZLIČNIMI POU-DARKI:

Modul Management

Poudarek daje vodenju taborniškega društva, upravljanju človeških, finančnih in materialnih virov, pomenu statuta in drugih pravil delovanja ter projektnemu delu.

Modul Program

Modul je namenjen vsem, ki bi radi izvajalcem programa pomagali pripraviti boljše aktivnosti s taborniškim pristopom, širiti vrednote taborništva in pri udeležencih programa dosegati vzgojne cilje.

Mednarodni Modul

Na modul povabimo skavte iz več drugih držav. Letos se nam tako pridružijo skavti iz Latvije, Črne Gore, Islandije in Srbije. Skupaj bomo razlikovali, kako lastno okolje oblikuje izkušnje taborništva in na kakšen način drugi doživljajo skavtstvo, ki se nam morda zdi samoumevno.

NAČELNIKI

S tečajem lahko prostovoljcem v rodu zagotovite edinstveno izkušnjo, ob enem pa poskrbite za kvalitetno planiranje programa in upravljanje s prostovoljci. Tečajniki bodo prišli domov z novimi idejami, znanji, metodami, ogromno poznanstvi in dodatno motivacijo, kar bo prispevalo h kakovostnejšemu delovanju rodu.

Gremo na tabor

Besedilo: Maja Kramar, ilustracije: Darja Petrič

Tabor je vrhunec leta vsakega tabornika. Enkrat na leto narava postane naša učilnica, dnevna soba, kuhinja in igrišče. Na taborjenju se čas hkrati ustavi in teče prehitro. Vodniki že pripravljajo zanimive dejavnosti, ti pa jim lahko pomagaš z dobro predpripravo in pokažeš, kako si že samostojen.

Predpriprave na tabor

Zelo pomembno je, kako se spakiramo za taborjenje. Z dobro pripravo boš hitro našel anorak ob dežju ali lučko ob večerih, pa tudi pospravljanje šotora bo lažje. Da ne pozabiš spakirati česa pomembnega, **si pomagaj s seznamom opreme.** V kvadratke narediš kljukico, ko imaš stvar v nahrbtniku. Pri oblekah skupaj s starši presodi, koliko boš česa vzel, in to napiše na črtico. Ker je tudi na taborjenju higiena pomembna, si vzemi vsaj sveže spodnje perilo in majico za vsak dan. Seznam lahko vzameš tudi na taborjenje in pri odpravljanju domov preveriš, če imaš vse. Še nekaj nasvetov:

Oblačila pospravi v plastične vrečke, da ostanejo suha, če vas ujame dež ali premoči šotor. Stvari lahko v vreče razporediš glede na dneve ali pa glede na vrsto oblačil. S starši razmisli, kateri sistem ti bolj odgovarja. Če greste pred taborjenjem na morje, lahko poskusite, kako ti je lažje.

Ker zna biti naravna učilnica tudi umazana, na taborjenje vzemi oblačila, ki niso nova in ti ne bo tako žal, če se kaj umaže ali raztrga.

Označi svoja oblačila in opremo.

Če kaj izgubiš, bo najditelj takoj vedel, čigavo je. Morda bo imel prijatelj enako majico kot ti in se boš tako izognil zamenjavi.

Opremo in oblačila lahko označiš z imenom ali priimkom, inicialkami (prvi črki imena in priimka) ali določenim znakom.

Sodeluj pri pakiranju, saj boš le tako vedel, kaj imaš s seboj in kje je kaj.

Pogosto taborimo v krajih, kjer so noči hladne, zato ne pozabi na topla oblačila in spalno vrečo. Spalna vreča je včasih najpomembnejši kos opreme.

Če boste na taborjenju šli tudi na bivak, je pomembno, kakšen nahrbtnik imaš s sabo. V njem boš poleg svoje opreme dobil še hrano in kakšen drug kos skupne opreme, zato mora biti dovolj velik. Ne pozabi menažke in čutare.

SEZNAM OPREME ZA TABORJENJE

- pribor za osebno higieno (zobna krtačka + pasta, milo, šampon)
- robčki + osvežilni robčki
- brisača za obraz, 2x večja brisača
- sončna krema
- zaščita pred komarji in klopi
- kapa s šiltom
- zimska kapa ali trak
- 2x pižama
- _ spodnje perilo
- _ nogavice (tudi kakšne športne, za pohode)
- _ kratkih majic
- _ dolgih majic
- _ debelejših puloverjev/jopic
- _ dolgih hlač
- _ kratkih hlač
- pelerina
- vetrovka
- dežnik
- dežni škornji
- superge
- gojzarji
- odprta obutev (nekaj kar nogo drži, ne japonke)
- manjši nahrbtnik ali bombažna vrečka
- nahrbtnik za bivak (po dogovoru z vodnikom)
- naglavna svetilka + dodatne baterije
- igra/knjiga/križanke za čas počitka
- rjuha ali podloga za spanje (po dogovoru z vodnikom)
- spalca
- kopalke
- vreča za umazano perilo
- nožek (po dogovoru z vodniki)
- kakšen posladek (po dogovoru z vodnikom), v šotoru se sladkarji ne spleča skrivati, saj jih slej kot prej najde kakšna živalca ali vodnik. Prigrizki naj bodo takšni, da jih deliš tudi z ostalimi.

STARŠI

Članek je pisan za člane, a ste pri mlajših zelo pomembni tudi vi. Pomagajte, vendar pazite, da otroci sami nosijo stvari in si pripravijo nahrbtnik. Bodite pozorni, da je označen vsak kos posebej. Ne boste verjeli, koliko stvari ostane po vsakem taboru, ki "niso od nikogar". Z označevanjem boste pomagali tudi

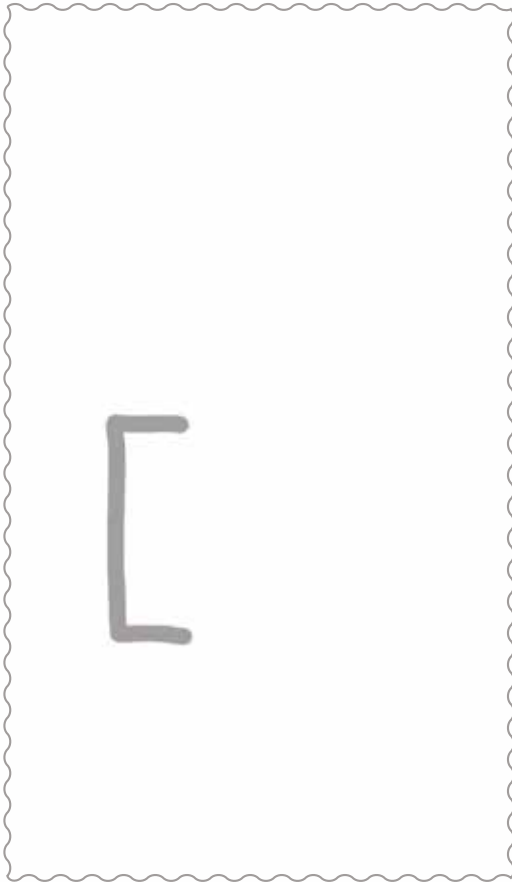
vodnikom. Delo jim močno olajšate tudi tako, da jim poveste o posebnostih otroka, posebno, če je to prvo taborjenje, kot so na primer težave s spanjem, grdimi sanjami, močenjem postelje, zdravila, alergije itd. Vodniki se namreč trudimo, da je otrokom kar se da domače in prijetno.

Za krajšati čas

Predstavljamo ideje, kaj početi med počitkom na taborjenju, v dežju ali ko se skrivaš v senci pred sončno pripeko. Nekatere lahko opravljaš sam, druge pa so bolj zabavne v družbi.

Dokončaj vzorec, da bo nastala risba. Lahko jo tudi pobarvaš. Risbo primerjaj s prijatelji. Ni zanimivo, kako iz istega vzorca nastanejo tako različne umetnine?

Tu so napisane tri nepovezane besede. Tvoja naloga je, da jih povežeš v zgodbo, tudi če ni logična. S prijatelji si jih podelite in gotovo se boste nasmejali. Zgodbo lahko zapišeš v morsejevi abecedi ali pa v vodu vsak napiše tri besede na listke, nakar listke premešate in vsak izžreba tri besede ter pove zgodbo v minuti.

Z nalogami treniraš tudi svoje možgančke.

vesolje – pajkova mreža – morje

Kuhanje po taborniško

Besedilo: Maja Kramar in Matej Kelemen, ilustracije: Jovana Đukić

Kuhanje na ognju je svojevrstna izkušnja. Dim se kadi povsod okrog, ne moreš zmešati hrane v kotličku, ne da bi ti pri tem skurilo vse dlake na roki ali pa traja celo večnost, da zavre voda. Če se tudi tebi zdi tako, potem si do zdaj verjetno na ognju kuhal narobe. V članku boš našel nekaj trikov, ki ti bodo olajšali pripravo hrane na ognju.

Ogenj

Osnova za uspešno kuhanje na ognju se začne pri viru toplote – ognju. Pri postavljanju ognja se držimo dveh ključnih pravil:

1. Ogenj za pravilno gorenje potrebuje suho kurivo in dovolj kisika. Kurivo zato nalagajmo postopoma, ko plameni segajo čez prejšnji sloj.
2. Križ-kraž je bolje kot lepo zloženo. Ogenj ima rad kaos, zato ne zlagajmo palic preveč pravilno vzporedno eno ob drugo, saj tako zmanjšamo prostor med palicami in posledično pride zraven manj kisika, kar krši prvo pravilo.

Ročaj kotlička ne sme biti prevroč

Ročaj kotlička nikoli ne sme biti tako vroč, da ga ne bi mogli prijeti z golimi rokami. Če se to zgodi, pomeni, da je ogenj premočan za kuhanje. Zmanjšaj ogenj in hrana se bo manj prijemala, porabil boš manj lesa, lahko si zraven kotlička in mešaš, ne da bi te žgalo.

Trdi les za peko, mehkejši za kuhanje

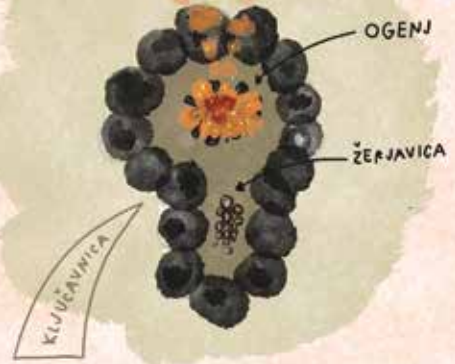
Izberi ustrezen les in priprava hrane na ognju bo veliko lažja. Če boš na ognju v glavnem pekel, potrebuješ žerjavico. Najbolj obstojno žerjavico dobiš s kurjenjem trdega lesa. Izberi les bukve, hrasta ali gabra, ki bo debel kot roka (premer od pet do 15 cm). Taka debelina lesa bo hitro dogorela in ustvarila žerjavico. Peka nad plameni ni primerna, saj se na hrano prijemajo tudi saje, ki v hrani lahko pustijo neprijetni okus, iglavci pa zaradi smole v lesu osmodijo hrano.

Če hrano kuhaš, lahko ubereš dva pristopa. Uporabiš lahko žerjavico kot vir toplote ali kuhaš neposredno na plamenih, kar je velikokrat lažje in hitreje, saj ni treba čakati, da ogenj dogori. Prednost kuhanja na plamenih je tudi, da ne potrebuješ velikega ognja, saj kurivo nalagaš sproti. Uporabiš lahko mehkejši les, saj ta zagori hitreje in načeloma gori z manj dima. To sicer pomeni, da moraš na ogenj redno in pogosto nalagati les, vendar je to tudi način, kako prilagajaš temperaturo ognja.

Velikost in oblika ognjišča

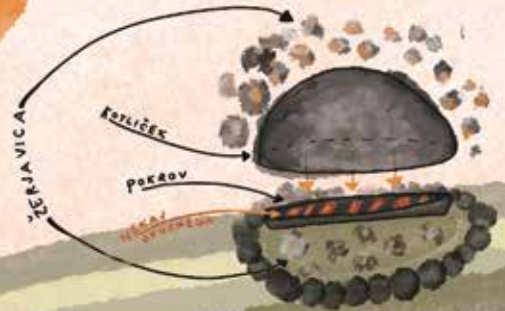
Tudi izbira ognjišča je lahko odvisna od tega, kako želiš na ognju pripravljati hrano. Ognjišče za peko, kjer rabiš večji ogenj, ni enako majhnemu ognjišču, kjer želiš zavreti vodo v kotličku za makarone. Za kuhanje v kotličku naj ognjišče ne bo dosti večje od velikosti kotlička, tako ogenj ne bo prevroč – spomni se na nasvet glede ročaja kotlička. Zelo učinkovito ognjišče za kuhanje v posodah je ognjišče **dakota**, ki z dodatno luknjo za kisik dovaja dovolj zraka, da ogenj lepo gori in ustvarja manj dima.

Ognjišče za peko naj bo dovolj veliko, da bo lahko začetni večji ogenj varno gorel znotraj njega. Če kuhaš na žerjavici ali potrebuješ sprotno ustvarjanje nove žerjavice, je rešitev ognjišče v obliki **ključavnice**. V tem ognjišču imaš lahko ogenj v okroglem delu in hkrati žerjavico premikaš v sosednji pravokotni del ognjišča.

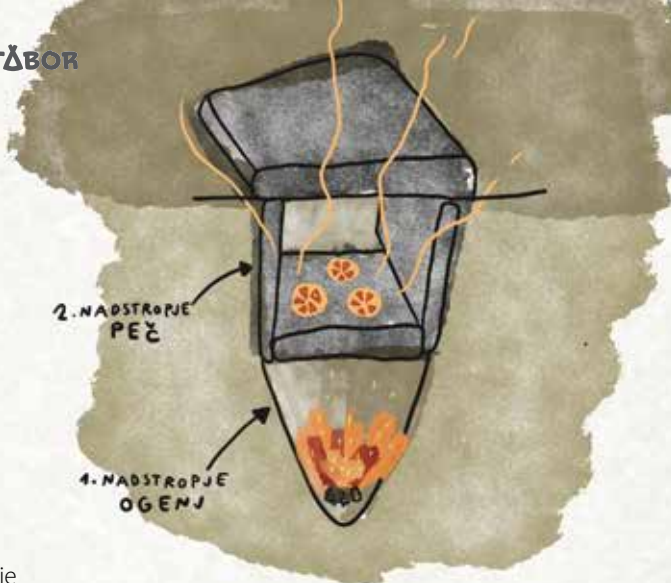
Improvizacija peči iz konzerve, posode in kotlička

Kotliček s pokrovom lahko spremenimo v pečico tako, da pokrov položimo na tla, da je vdolbina obrnjena proti tlam. Na pokrov postavimo, kar želimo peči, in potem to pokrijemo s kotličkom, na vrh (kar je sicer dno kotlička) pa naložimo žerjavico. Tako bo vročina segrevala hrano od zgoraj. Tudi pod pokrov lahko damo nekaj žerjavice, a ne preveč, saj se bo drugače hrana zažgala. Večina vročine mora prihajati od zgoraj.

Improvizirano pečico lahko naredimo tudi iz velike konzerve ali ovalne posode tako, da jo obrnemo na stran. Če najdemo manjšo posodo, ki jo lahko vstavimo kot pladenj, je to idealno, drugače pa lahko znotraj naložimo kamne in potem hrano, ki jo želimo peči, položimo na njih. Naš cilj je, da imamo hrano postavljeno na sredini ležeče posode in da se ne dotika stranic. To nam omogoča, da posod okrog posode naložimo žerjavico in segrevamo hrano, ne da bi se zažgala zaradi dotikanja robov.

Pečico lahko zgradimo tudi iz opek ali kamnov. Najprimernejši so ploščati veliki kamni, iz katerih naredimo malo krušno peč. To je peč z enim samim prostorom, v katerem najprej kurimo in tako močno segrejemo kamne, potem pa ostanek ognja očistimo. Nato damo v peč hrano, ki se bo pekla zaradi vročine segretilih kamnov. To peč lahko nadgradiš tako, da pod pečjo izkoplješ luknjo in tako dobiš dva ločena prostora, kjer spodaj kuriš in zgoraj istočasno pečeš.

Pripomočki za kuhanje

Kuhalnica – včasih lahko uporabiš kar žlico, ko pa je ta prekratka, lahko vzameš leskovo vejo s premerom okoli tri cm, ki ji na enem koncu sploščiš stranice ter jo uporabiš za mešanje. Žlico lahko tudi privežeš na palico z vzporedno vezavo in tako dobiš podaljšano žlico za mešanje.

Zajemalko lahko narediš iz palice in manjše konzerve ali odrezane pločevinke. Palico debeline palca na roki na enem koncu narahlo zarezesh, kot da bi jo želel prepoloviti po dolžini. Nato stranico konzerve vtakneš v zarezo in z vrvice zavežeš palico nad konzervo, da zarezo stisneš skupaj in preprečiš, da bi palico razpolovilo dlje, kot je treba.

Pa dober tek!

CHILI CON CARNE V KOTLIČKU

1. V kotličku segrejemo maščobo in dodamo mleto meso. Mešamo toliko časa, da posivi (približno osem minut).

SESTAVINE: 100 g maščobe, 1,5 kg mlete govedine, srednje velika čebula, 3 stebela zelene, 3 dl jušne osnove, 4 dl paradižnikove omake, 3 dl vode, žlička česna v prahu, 9 žlic paprike v prahu, 1/2 žličke kajenskega popra, 3 žlice mlete kumine, žlička origana, žlica rjavega sladkorja, pločevinka rdečega fižola, poper, sol, čili kosmiči.

PRIPOMOČKI: kotliček, nož, dilca, žlica, kuhalnica

2. Dodamo nasekljano zeleno in čebulo ter naprej pražimo toliko časa, da se zelenjava zmehča (približno pet minut).

4. Primešamo fižol in kuhamo še 30 minut.

3. Prilijemo tekočino in kuhamo 20 minut, potem dodamo začimbe (razen soli in popra) ter rjavi sladkor. Temperaturo prilagodimo tako, da jed narahlo vre. Pokrijemo in kuhamo dve uri. Odstranimo maščobo, ki se nabira po vrhu.

5. Šele sedaj dodamo sol in poper. Čili si lahko doda vsak po svojem okusu.

Brez sladice ne gre

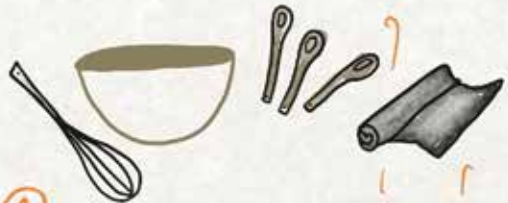
**MAFINI V POMARANČI
IZ PEČICE**

1. Zmešamo vse sestavine.

SESTAVINE: 1 jogurtov lonček sladkorja, 2 jogurtova lončka moke, 1 navadni jogurt, ½ lončka sončničnega olja, 1 vrečka pecilnega praška, 1 vrečka vanilinsladkorja sladkorja, 2 jajci, za vsakega člana vsaj ena pomaranča.

PRIPOMOČKI: osoda, pribor za mešanje, žlice, alu folija (če delamo na žerjavici)

2. Izdolbemo pomarančo (nekaj jo lahko dodamo masi ali si iztisnemo sok).

4. Če delamo na žerjavici, jo ovijemo v folijo, če pečemo v pečici, se foliji lahko izognemo in jih le položimo na podlago.

3. Maso z žlico naložimo v polovico pomaranče. Z drugo polovico pokrijemo.

Za vse gozdne žene in gozdne može

Besedilo: Matej Kelemen, fotografije: Matej Kelemen

Prihaja čas, ko se letne taborniške aktivnosti bližajo vrhuncu in odstopijo mesto letnim počitnicam in taborjenjih. V tokratnem prispevku bi te povabil, da dan ali popoldne preživiš v naravi. V spomladanski številki revije Tabor iz leta 2021 si lahko pogledaš, kaj potrebuješ za tak izlet in kako si pripraviti malico, nato pa hop v naravo.

HITER SEZNAM OPREME ZA OSVEŽITEV SPOMINA

- Primerna oblačila in obutev po principu čebule v več slojih. Tudi poleti lahko zvečer zahladi, zato jopa in kapa nista odveč. S seboj vzemi tudi pelerino, v primeru, da te preseneti kakšna ploha.
- Čutara z vodo (vsaj 1 liter) in malica.
- Nož.
- Šalčka in kovinska menažka ali čajnik (primerna za kuhanje na gorilniku ali ognju).
- Klobko konopljine vrvi.
- Šotorka ali manjša cerada; da se bomo lahko usedli na tla ali si postavili hitro zavetje v primeru plohe.
- Gorilnik; če ne želimo ali ni primerno kuriti.
- Vžigalnik, vžigalice ali kresilo; da bomo lahko prižgali ogenj ali gorilnik.
- Nahrbtnik; v katerega lahko spraviš vse stvari.

RASTLINSKI BINGO

Za popestritev poti do lokacije sem zate pripravil rastlinski bingo. Tvoja naloga je, da poiščeš rastline v tabeli. Bingo dobiš, ko nabereš vse rastline v eni vrsti ali stolpcu. Seveda lahko povadiš in poiščeš čisto vse, ki so na seznamu. Rastline, nabrane za bingo, shrani,

saj jih boš potreboval pozneje. Če katere rastline ne prepoznaš, lahko pobrskaš v pretekle številke revije Tabor ali pogledaš v kakšen priročnik užitnih rastlin. Rastlin ne nabiraj in uporablaj, če nisi z gotovostjo prepričan, kaj nabiraš!

Smreka (naberi nekaj šopov iglic)	Navadni pljučnik (naberi nekaj listov in/ali cvetov)	Črna detelja (naberi nekaj listov in/ali cvetov)
Navadna marjetica (naberi 5–10 cvetov)	Prava robida (naberi nekaj listov in/ali zrelih plodov)	Navadna česnovka (naberi nekaj vrhnjih listov in/ali cvetove)
Navadna regačica (naberi nekaj listov)	Rdeči bor (naberi nekaj šopov iglic)	Navadna kopriva (previdno naberi nekaj vrhnjih listov)

VODNIKI

Rastlinski bingo se lahko igrate tudi na vodovem srečanju, vendar moraš zagotoviti, da vse rastline, ki jih imaš na seznamu, lahko tam zares najdejo, drugače se izkušnja članom lahko zameri in ne bodo odnesli znanja o rastlinah. Če ne poznaš dovolj rastlin, prosí za pomoč nekoga, ki je bil na tečaju Bivanja v naravi ali osebo, ki se spozna na rastline. Za člane MČ, ki ne poznajo rastlin, aktivnost priredi tako, da jim pokažeš sliko rastline in poveš njeno ime. Ustrezno prilagodite tudi število rastlin, več kot štiri nove rastline naenkrat si bodo najmlajši zelo težko zapomnili.

NA LOV V ZA LOKACIJO

Z nabranimi rastlinami sedaj hodiš po gozdu in si iščeš primeren kraj, kjer se lahko ustaviš in si privoščiš malico. Vendar kako najti ustrezno lokacijo? Ko bi le obstajal kakšen trik. Seveda, LOWV! Ne, to ni tipkarska napaka, ampak kratica, ki ti pomaga pri ugotavljanju lastnosti lokacije za daljši postanek v gozdu, bivak ali večdnevne aktivnosti. V angleščini obstaja vodilo štirih W-jev in če to poslovenimo, dobimo LOWV – les, obvisela veje in drevesa, veter, voda (v angleščini Wood, Widowmakers, Wind, Water). Pa gremo po vrsti.

LES

Če nameravaš zakuriti ogenj, je dobro, da ti lokacija v bližini nudi dovolj lesa za gorivo in ti ni treba nositi vej od daleč okrog. V pomoč so ti lahko spodnja vprašanja.

- Je v bližini dovolj lesa za čas, ki ga bom preživel tukaj?
- Ali lahko suh les nabiram z lomljenjem vej ali bi potreboval žago? (Imaš žago?)
- Je v bližini tudi les za majhne pionirske objekte in pripomočke (trinožnik za nad ogenj, palice za bivak ali pečenje nad ognjem)?
- Je les, ki ga imam na voljo, primeren za peko ali kuhanje nad ognjem?

OBVISELE VEJE IN DREVEŠA

Veje, ki so se odlomile ob kakšnih nevihtah, ali drevesa, ki so se podrla, lahko obvisijo med vejami drugih dreves predstavljajo veliko nevarnost predvsem ob vetru, saj lahko te veje ali drevesa padejo in poškodujejo nas ali naše reči. Druga podobna nevarnost so tudi posušene veje, ki se sicer še držijo drevesa, vendar se lahko hitro odlomijo in padejo. Zato se ozri naokrog in navzgor ter se prepričaj, da na izbrano lokacijo ne bo padala kakšna obvisela veja ali drevo.

VETER

Kjerkoli se ustaviš, je pomembno ugotoviti, kam in kako močno piha veter. To je pomembno zaradi varnosti pred požarom in da veter ne bi polomil ali sklatil kakšnih obviselih vej, kot sem opisal v prejšnjem odstavku. Od smeri vetra je odvisno, ali bo dim nosilo v smer, kjer bi želel posedati ob ognju ali postaviti bivak, če se odločiš v gozdu prespati. Najbolje je, da se postaviš pravokotno na smer vetra, da bo veter pihal levo ali desno od tebe. Ponoči tako dobiš dovolj toplote od ognja, hkrati pa se izogneš dimu. Vedeti moraš, da je bolj vetrovno na slemenih in vrhah hribov, manj pa ga je v dolinah in kotlinah. Težava zadnjih je, da se v nižinah zbira hladnejši zrak, zato bodo tam temperature nižje in ob padavinah se bo tja stekala voda. Zato je najbolje izbrati lokacijo, ki je nekje na srednji višini v tisti lokalni okolici.

VODA

Če boš na določeni lokaciji le malo časa, imaš verjetno dovolj vode s sabo, vendar pa ne škodi, če veš, kje se nahaja najbližji vir pitne vode. To je lahko izvir pitne vode, bližnja hiša ali kaj podobnega. Tudi majhen potoček, reka ali jezero so lahko vir vode, če jo le znaš pravilno zbrati in sterilizirati, da bo primerna za pitje. Pomembna ni samo pitna voda. Voda ti lahko koristi za gašenje ognja in umivanje posode ali rok. Lokacije ob vodi so ponoči hladnejše in privlačijo več mrčesa. Vodni viri hkrati privlačijo tudi večje živali, zato poskrbi, da jim ne boš v napoto in da one ne bodo presenetile tebe, še posebej če bivakiraš.

STARŠI

Ti nasveti lahko pomagajo tudi vam, kadar se odpravljate z družino na piknik v naravo. Tudi vas spodbujam, da imate na sprehodih v naravi napete oči in opazujete okoli sebe. Mogoče boste sedaj opazili marsikaj več, kot bi drugače ali pa celo sami odigrajte kak rastlinski bingo.

ZANETITI OGENJ

Sedaj upam, da si uspešno opravil svoj lov za lokacijo. Naslednji korak je zanetiti ogenj, ampak zadnje dni je veliko deževalo in netivo vse okrog je vlažno. Tudi dračja, ki bi ga nabral z dreves, na pogled ni veliko. Spomniš se, da lahko uporabiš veje mehkega lesa in z nožem narediš upilke ter izdeláš baklice. To ti bo sicer vzelo nekaj časa, vendar veš, da bo tak ogenj potem zagotovo zagorel. Tako, lahko se lotiš dela,

lahko pa bereš naprej in ti bom razkril eno skrivnost, kako poiskati super naravno netivo, ki ga tudi dež ne more zmočiti.

MASTEN LES

Ko se znajdeš v gozdu, kjer je veliko iglavcev, oprezaj za podrtimi borovci. Verjetno že veš, da iglavci vsebujejo smolo, ki jo lahko nabereš in uporabiš za podžiganje ognja, kot nekakšno naravno kocko za podžig. Če si to že kdaj poskušal, dobro veš tudi, da smolo samo po sebi težko prižgeš, sploh če uporabljaš kresilo. Zato moraš poiskati drugo netivo, ki ga lahko prižgeš s kresilom in potem preko tistega zagori tudi smola. Morda se ti že sanja, kam pes taco moli? Masten les je les, ki je bolj prepojen s smolo kot običajen les iglavcev. Tak les lahko nastrgaš in ga prižgeš celo s kresilom, iz njega lahko narediš lesne baklice, ki bodo gorele veliko bolje in dlje časa kot običajne in tako lahko popolnoma nadomestijo dračje. To je posebej pomembno v mokrih pogojih, saj masten les ne bo nase vlekel vode, ker ga pred tem ščiti velika količina smole, ki je prepojena v njem.

KAKO PREPOZNAŠ MASTEN LES IN KJE GA NAJDEŠ ?

Masten les prepoznaš po zlatorumeni do oranžni barvi lesa, ko ga zarežeš z nožem. Drugi zelo pomemben pokazatelj je izrazit vonj po smoli. Masten les sicer lahko najdeš na vseh iglavcih, vendar izkušnje kažejo, da je najlažje in v največjih količinah tak les dobiti iz podrtih borovcev. Ko se bor posuši, se začne smola iz drevesa zaradi gravitacije stekati navzdol in se začne nabirati v "kolenih" vej. Torej na mestih, kjer veja raste iz debla. Največ mastnega lesa bo v "korenu" veje, ki je v deblu in v prvih nekaj centimetrih veje izven debla. Zelo prepoznavni znak je tudi dejstvo, da bodo deli, ki so prepojeni s smolo, trohneli veliko počasneje od preostalega lesa, zato bodo iz strohnelega debla bora navadno štrleli štrclji vej, ki jih lahko izpuliš kar z roko. Torej masten les dobiš tako, da nabereš korene vej iz trohnečih debel bora ali pa odžagaš veje tik ob deblu suhega bora. Veja naj bo debeline vsaj pet centimetrov, saj tanjše veje vsebujejo bistveno manj smolnatega lesa. Ko imaš odrezan kos, moraš z nožem še odstraniti zunanji sloj, da prideš do sredice, ki je najbolj prepojena s smolo in tako imaš masten les.

Zdaj sedi ob ognju na izbrani lokaciji, ki ima dovolj lesa, nad tabo ni obviselih vej, vode imaš dovolj s sabo in veter lepo piha dim stran od tebe. Zdaj je čas, da celotno zgodbo zaokrožimo tako, da si skuhaš čaj iz rastlin, nabranih v rastlinskem bingu. Ta čaj bo zanimiva kombinacija rastlin, saj je odvisna od tega, katere rastline si nabral. Če ti čaj ne bo všeč, je še več drugih kombinacij, ki jih lahko poskusiš in se poigraš z razmerji, koliko katere rastline daš zraven. Upam, da ti bodo nasveti v tem prispevku koristili in popestrili tvoj čas, preživet v naravi. Zdaj ti ne preostane drugega, kot da se odpraviš v naravo in preizkusiš stvari, ki si se jih naučil tukaj.

Vizija 2030

Besedilo: Eva Bolha, Rok Pandel, Jasna Vinder

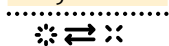
Taborništvo je gibanje, ki nam zapolni prosti čas, nas pelje na dogodivščino z najboljšimi prijatelji, pokaže nam, kaj zmoremo in znamo, pomaga nam poseči izven naših okvirjev, prispeva k temu, da se izoblikujemo kot osebe, da razumemo okolje, kulturo in vrednote, s katerimi odraščamo, predvsem pa nam daje moč, da zagovarjamo svoje mnenje, razvijamo lastne ideje in posegamo po tistem, kar si želimo.

Tako moramo razumeti tudi vizijo taborništva 2030, saj je kot kompas, ki nas nežno usmerja proti neki daljni točki, ki jo želimo doseči. Riše nam idealno stanje organizacije, v katerem je vsakemu članu omogočeno zgoraj zapisano. Trenutno je za mnoge vizija samo 32 besed v dveh stavkih. Za mnoge vizija, ki je bila sprejeta na marčevski skupščini, ne pomeni sprememb v načinu dela ali razmišljanja. Vendar to še ne pomeni, da k viziji taborništva 2030 ne stremite že zdaj.

"Leta 2030 taborniki naše vrednote živimo, s prostovoljci in člani delamo kakovostno ter smo aktivni člani družbe. Skupaj razvijamo taborniško gibanje, v katerem si člani in prostovoljci želimo ostati taborniki celo življenje."

Vizija 2030

Zavedati se moramo, da morajo obstajati trije predpogoji za razvoj taborništva:

- svet, ki omogoča trajnostno bivanje, ohranja biotsko raznovrstnost in ki bremena trenutne porabe naravnih virov ne prelaga na naslednje generacije,
- demokratična, svobodna in vključujoča družba, v kateri se spoštuje temeljne človekove pravice, znanstvena spoznanja, vladavino prava in v kateri so zagotovljene osnovne potrebe vseh ljudi in se ljudje počutijo varni,
- prostovoljci, ki se istovetijo z idejami in vrednotami taborništva ter so se prostovoljno in s polnim zavedanjem pričakovanj s strani organizacije odločili s svojim delom prispevati k poslanstvu taborništva.

VIZIJA 2030 ZAJEMA:

Leta 2030 taborniki identiteto gradimo s stremenjem k taborniškemu idealom in smo vedno pripravljene na odkrito primerjavo med realnim in želenim stanjem, zato člani čutimo močno pripadnost gibanju (ne zgolj organizacijskim strukturam).

Leta 2030 prostovoljci v naravi pripravljamo kakovosten taborniški program za člane organizacije,

skladen s temeljnim programskim dokumentom, ki dosegajo vzgojne cilje, članom omogoča soustvarjanje programa, svobodno raziskovanje ter osebni razvoj na vseh področjih. Člane vzgajamo z osebnim zgledom prostovoljcev, z aktivnostmi ter s širšim sistemom delovanja. Programske aktivnosti razvijamo od spodaj navzgor, začeni s člani, podporo za izvajanje pa od zgoraj navzdol, začeni s odraslimi prostovoljci. /.../

Leta 2030 taborniki delujemo v organizacijskih strukturah z namenom zagotavljanja kakovostnega delovanja, izvajanja programa, podpore prostovoljcem ter optimizacije procesov. Delovanje znotraj organizacijskih struktur je učinkovito, z jasno določenimi pristojnostmi deležnikov, poslovanje vzdržno, poročanje pa transparentno. Sistem solidarno prilagajamo dejstvu, da nimamo vsi enakih izhodišč za delovanje.

Leta 2030 taborniki trud vlagamo v razvoj posameznikov in taborniškega gibanja – ne v preživetje organizacijskih struktur. Povečanje števila članov in prostovoljcev za nas ni cilj, ampak zelena logična posledica kakovostnega dela in s tem njegov indikator. Prizadevamo si za podaljševanje aktivne dobe taborništva vseh posameznikov.

Leta 2030 taborniki redno preverjamo kakovost lastnega delovanja in smo zmožni pokazati metodološko dokazan učinek na mlade ljudi, ki so bili več let člani naše organizacije.

Leta 2030 vsi taborniki skupaj tvorimo skupnost, ki neželene posledice življenjskega sloga sodobne družbe – individualizem, pomanjkanje kritične presoje, prekomerna uporaba digitalnih naprav, pomanjkanje fizične aktivnosti, stres, prekomerno potrošništvo ipd. – naslavlja s pozitivnimi izkušnjami, z aktivnostjo v naravi, sproščenostjo, pristnimi človeškimi odnosi, delom v skupini, medgeneracijskim povezovanjem in omejevanjem na tisto, kar zares potrebujemo.

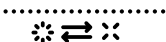
Leta 2030 si člani in prostovoljci želimo ostati taborniki vse življenje.

IN NATO STRATEGIJA ...

Skupno poimenovanje tega projekta je bilo "Vizija in strategija ZTS", zato je strategija logično nadaljevanje po tem, ko smo sprejeli vizijo. Strategija določa načine in metode uresničevanja vizije organizacije. Z novim statutom ZTS bomo v vrsto organov dobili tudi

Strateški svet, ki bo obravnaval strateška vprašanja organizacije. Sestavljali ga bodo izkušeni taborniki ter morda kakšen drugi strokovnjak. Pri pripravi strateških načrtov posameznih področij bodo sodelovali s področnimi načelniki in načelnikom ZTS, pri pripravi in posodabljanju strategije razvoja ZTS pa s starejšino ZTS. Do letošnje jeseni si želimo pripraviti prvi osnutek želenih rezultatov in projektov, s katerimi bomo dosegli vizijo taborništva 2030. Določili bomo strateške izzive, da bi premostili prepad med sedanjim in prihodnjim stanjem v organizaciji.

Srednjeročni načrt je, da vizijo razdelimo na področja ali smernice, nato pa znotraj vsake smernice definiramo nujne projekte. Za njihovo realizacijo je treba narediti akcijski načrt, k sodelovanju pa bodo vabljeni prostovoljci, ki bodo projekte vodili in izvajali.

Vsi skupaj smo odgovorni za
uresničevanje naše skupne
vizije.

Prav tako bo v pripravo strategije vključeno članstvo, saj si želimo, da sta tako vizija in strategija predvsem naša. Da se z njima poistovetimo vsi taborniki in ju skupaj uresničujemo. Organizirane bodo delavnice na Zletu 2022, Taborniški akademiji, po potrebi okrogle mize, delavnice in forumi. Vse, da dobimo primerno in dosegljivo strategijo, s katero bomo do leta 2030 dosegli vizijo taborništva.

Foto: Mariša Ratajec

24. Taborniški Feštival

Foto: Dornen Turinek

Besedilo: Lana Stanojević

Feštival je ena tistih akcij, ki so primerne in zanimive, ne glede na to, koliko si star. Zame je bil to že kakšen dvanaesti Feštival, a prvi, ki sem se ga udeležila kot vodnica, in ne kot članica. Kljub temu da sem bila že pred odhodom na akcijo brez glasu, je bil dan prav zabaven.

Foto: Vidnjevič Nika

V soboto, 23. aprila, se je v Tivoliju odvijal tradicionalni Taborniški Feštival, ki je izveden v obeležitev dneva tabornikov in dneva Zemlje, ki je 22. aprila. Letošnji Feštival je bi že kar 24. zapored. Kot že mnogo let poprej, so bili na Feštivalu gasilci, vojaki in policija, ki so nam predstavili svoje delo. Ogedal si si lahko

policijski kombi, gasilski tovornjak, si nadel vojaško opremo in se podal na vojaški poligon. Priznati moram, da smo se pri njih zadržali več kot uro in pol, saj so moji člani postavili veliko zanimivih vprašanj, na katera so dobili odgovore. Naučila sem se kar nekaj zanimivosti o njihovih poklicih. Seveda je bilo nujno, da si prav vsak izmed mojih članov nadene vojaško opremo in da se, pa tudi če samo za minuto, počuti kot čisto pravi vojak. Vsi so morali svoje sposobnosti preizkusiti tudi na vojaškem poligonu, kjer so prenašali težko opremo, se plazili po tunelu in leže ciljali tarčo s teniškim žogicami. Morda je med njimi celo kakšen potencialni bodoči vojak ali policist, kdo ve?

ZA ZNANSTVENIKE, ŠPORTNIKE IN UMETNIKE

Taborniki vseh starosti, ki jih je zanimala prihodnost, so svojo lahko preverili na delavnici iz vedeževanja, tiste, ki jih je bolj zanimalo sedanje stanje vesolja, so lahko stopili v planetarij Savica. Še vedno malo obžalujem, da nam je za to zmanjkalo časa.

Vsak, ki je bolj zagret za šport in tekmovanje, se je lahko pridružil igri capture the flag, vlečenju vrvi ali celo magični igri quiddicha. Športne igre so že od nekdaj ene mojih najljubših delavnic. V tekmovanju proti drugim vodom se vod še bolj poveže, za povrh je premagovanje nasprotnikov skupaj s svojimi člani zelo zabavno, precej zagreto in napeto. Kljub temu da smo kar dostikrat izgubili, še posebej v capture the flag, smo se vseeno zelo zabavali. Naše mišice in moč so najbolj zablestele pri vlečenju vrvi.

Tudi bolj ustvarjalni posamezniki so lahko pokazali, kaj znajo in si izdelali okraskes za na rutko ali barvno zappestnico. Sami smo se ustavili na delavnici krašenje rutk, kjer so si člani izdelali nove kljukice za na njihove še skoraj povsem prazne pripravniške rutke.

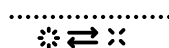
Foto: Vito Drolec

PO KRALJEVSKO

Delavnic in z njimi zabave ne zmanjka. Vsak je lahko našel kaj, kar mu je bilo zanimivo. Moja najljubša delavnica, ki je res nisi smel izpustiti, je bila Veličanstvo. Tu smo se najprej naučili prikloniti po viteško in smo se tako na poti klanjali mimoidočim vodom. Da bi rešili kraljestvo, smo morali biti bogati, tako smo iskali zaklad in odkrili veliko v soncu bleščočih dragocenosti. Naj točka dneva je bila, ko smo sestavljali viteški ples. Uf, kakšen dober občutek, ko se vod postavi v vrsto, vsak malo zamiga z boki in doda svoj gib, nato pa vse to povežemo v imenitno celoto. Naš ples je vseboval prav vse od ploskanja, poskokov, imenitnega pozdrava vse tja do egipčanskih mumij. Ko smo v slovar kraljestva dodali še kakšno novo besedo, kot je na primer žljah, ki pomeni vitez, ki lahko naredi petsto sklec v kosu, smo bili s strani njenega veličanstva kraljice Veronce povišani v viteze. Resnično upam, da jima je s kraljem Persivaldom uspelo rešiti kraljestvo.

Kdo pa si ne bi želel preživeti dopoldneva na sončnih Tivolskih zelenicah, v družbi prijateljev in v primeru vodnikov seveda tudi svojimi člani?

KONČNO ZOPET SKUPAJ

Seveda je bilo najbolje to, da smo se taborniki iz cele Slovenije, ki se vsako leto veselimo Feštivala, po dvoletnem premoru zaradi pandemije ponovno zbrali in se skupaj veselili ter zabavali na svežem zraku. Lepo je bilo ponovno srečati obraze tabornikov, ki jih ne srečam prav pogosto. Celo vreme nam je prizaneslo in skozi oblačno nebo je tu in tam občasno posijal tudi kakšen sončni žarek, ki je še posebej razveselil vse, ki so si na KT20+ lahko privoščili skodelico kave.

Dan je bil tako taborniško obarvan, poln zabave, smeha, prijaznih obrazov, iger in svežega zraka. Kljub utrujenosti sem tako dan zaključila z nasmehom na obrazu in že komaj čakam, da se naslednje leto ponovno udeležim Feštivala ter vse taborniške zabave, ki jo prinaša.

Foto: Žiga Debevc

Je ROT res le orientacijsko tekmovanje?

Z Matijo Špacapanom se je pogovarjala Lea Morano, fotografije: arhiv Matije Špacapana

Tabornikom nam vedno znova uspe dokazati, kako so pestrost našega programa ter obsežnost naših znanj in veščin z mnogimi organizacijami neprimerljivi. V skladu z raznolikostjo taborniškega delovanja potekajo priprave organizatorjev na letošnje Republiško orientacijsko tekmovanje – ROT, ki bo potekalo od 23. do 25. septembra 2022, in se po 11 letih ponovno vrača v Šaleško dolino. Funkcijo vodje projekta opravlja Matija Špacapan iz Rodu pusti grad Šoštanj. Rad se pošali, da je bil kot član tekmovalne ekipe Frbajzi bolj motivator in tisti, ki nosi kotliček, kot orientacist, vsekakor pa mu ne primanjkuje vodstvenih in organizacijskih izkušenj. S svojo organizacijsko ekipo ROT že nestrpno pričakuje, kar je, glede na izdano v pogovoru, popolnoma razumljivo.

Kakšna je tvoja predstava o ROT-u kot tekmovanju?

Sam dojemam ROT kot celostno taborniško izkušnjo, kjer moraš pokazati vsa svoja taborniška znanja, ne izključno le orientacijskega. Želimo si, da bi se čim več tabornikov, predvsem mlajših, odločilo za udeležbo na republiškem orientacijskem tekmovanju. Skozi leta opažam, da marsikoga udeležba na ROT-u odbija, saj ta orientacijsko presega njihov nivo orientacijskega znanja. Posledično se tekmovanja mlajši ne udeležujejo zaradi strahu pred pomanjkanjem orientacijskih veščin. Na letošnjem ROT-u si bomo prizadevali uravnotežiti vse panoge tako, da bo znanje vseh tekmovalcev prišlo do izraza.

Namen tekmovanja je med drugim približati orientacijo splošni taborniški populaciji. Kaj je spodbudilo to odločitev?

Prek tekmovanja želimo spodbuditi udeležbo na taborniških izobraževalnih orientacije in topografije, predvsem s strani ciljne skupine tekmovanja, popotnikov in popotnic. S pridobivanjem novega znanja jim namreč olajšamo sam prehod na zahtevnejša orientacijska tekmovanja, sočasno pa dosežejo veliko boljše rezultate. Aktivno sodelujemo s topo timom ter želimo s promocijo ROT-a povečati zainteresiranost za topografski tečaj. Prizadevamo si tudi za promocijo vseh preostalih specialističnih tečajev, saj ROT združuje znanja s praktično vseh področji taborniških

izobraževanj. Tudi sam nisem zagovornik ekstremnih orientacij, saj taborniški program obsega tako široko področje, da bi se bilo škoda osredotoči samo na eno disciplino. V končni fazi je že cilj taborniške organizacije, da so tečaji dobro obiskani, saj obseg kapitala, ki ga takšna izobraževanja nudijo svojim udeležencem, stežka najdeš kjerkoli drugje.

Znotraj organizacijske ekipe ste se odločili za ekološki pristop. Kako bo zadani cilj uresničen?

ROT je eno izmed najpomembnejših taborniških tekmovanj poleg državnega mnogoboja, zato smo se odločili, da mu dodamo okoljsko noto. S tem gradimo na zgledu tabornikov in naredimo nekaj za planet ter prispevamo k širjenju ekološke miselnosti. Izpeljati želimo tekmovanje brez odpadkov. V povezavi s tem znotraj društva izvajamo projekt Z vrta na ROT. Vse naše člane oziroma njihove starše smo spodbudili, da del svojega vrta ali njive namenijo RPG-ju in vzgojijo zelenjavo, ki jo tekmovalci potrebujejo za pripravo toplega obroka na bivaku. S projektom želimo pridelati vso potrebno zelenjavo, posledično zmanjšati ogljični odtis, hkrati pa angažirati in aktivno vključiti svoje člane v organizacijo tekmovanja. Cilju rodu, povezovati člane, smo sledili tudi z razpisom za idejo za našitke, ki bodo krasili kroje tekmovalcev.

S kakšnimi izzivi se srečuješ med načrtovanjem akcije in pripravami nanjo?

Z vodenjem se srečujem vsak dan pri svojem delu, tako mi zadeva ni tuja. Pri tabornikih pa sploh uživam,

saj delujemo na poseben etičen pogon v sklopu prostovoljnih ur, ki jih vlagamo v naš program. Vsekakor moram pohvaliti svojo ekipo v organizacijskem odboru za letošnji ROT, ki deluje več kot uspešno. Srečujemo se na mesečni ravni, hkrati pa z vsakim izmed članov ekipe sproti izvajamo aktivnosti na njihovih področjih. Delovne naloge so bile že ob prijavi dodeljene vodjam posameznih področji, moja naloga je tako le koordinacija njihovega dela in kakšna sveža ideja, ki jo moramo razviti. Vsako idejo predebatiramo, in če ima trohec upanja, da bo uspela, se z veseljem lotimo njene realizacije. Izzivi so vsak dan novi, edina stalnica pri nas so spremembe.

Kaj vse še lahko tekmovalci pričakujejo na letošnjem ROT-u?

Tekmovalcem obljubljam dobro organizacijo, privlačne nagrade za najboljše tekmovalce ter spoznavanje občine Šoštanj po dolgem in po čez. Letos praznujemo tudi stoletnico rojstva Karla Destovnika – Kajuha, ki bo prav tako vključena v dogodek, saj je usodno povezan s Šoštanjem, pa tudi taborniški center Šaleške zveze v Ribnem pri Bledu se imenuje po njem. Pripravljamo še zabaven petkov večer, posodabljam sistem beleženja in podajanja rezultatov ter na sploh bodo tekmovalci deležni vsega, kar nudi ROT. Mi se že nenormalno veselimo septembra, zato vas že sedaj vabim, da se spet vidimo v Šoštanju in Šaleški dolini.

Vse informacije o tekmovanju najdete na <https://rot.taborniki.si>.

Na čajanki z Milošem Miovičem (1911–2010)

Avtorji zgodbe: Keti, Malus, Polona, Sini, Jure, Blondi, Igi, Emil; avtorji fotografij: Sini, Malus, osebni arhiv Miloša Mioviča; urednika zgodbe/prispevka: Rok Šarič, Nina Kapelj Lukman

Objavljamo odlomke zgodbe o spominih na tabornika Miloša Mioviča. Miloševa zgodba je povzeta po njegovi knjigi *"Report from my century and before"* (prevod: *Poročilo o mojem stoletju in prej* – prevedla Nevenka Lovše) ter njegovih govorih z različnih taborniških srečanj. Miloševo zgodbo si lahko v celoti preberete na spletni strani www.taborniki.si.

Večina naših čajank se je zgodila po svetovnem skavtskem srečanju v Angliji leta 2007. Naenkrat se je Miloš, najstarejši tabornik, pojavil na našem taboru v okolici Londona, z nahrbtnikom in šotorom pod pazduho. Takoj je osvojil naša srca. Še predno smo se dobro obrnili naokrog, ga že ni bilo več. Našli smo ga na tabornem prostoru, kjer si je postavljaval svoj šotor – vrh šotora mi ni segal do pasu, ampak saj to za njega res ni bil problem. Sem omenila, da je bil takrat star 96 let?

Zelo hitro smo pozabili, da smo se srečali šele včeraj. Postal je del naše odprave in naše velike družine, kot bi trenil. Naslednji dan je bil na programu obisk Gilwell parka. Vprašal je, če gre lahko z nami, saj bi si izjemno rad ogledal zibelko svetovnega skavtstva in kaj se je spremenilo v letih, odkar je bil nazadnje tam. Gilwell park je obiskal leta 1939.

Eden lepših spominov na Miloša so bile čajanke pri njem doma. Ker kot pravi knjigoljub vedno na obiskih preverim knjižne police, sem to naredil tudi pri Milošu. Na eni izmed polic je skupaj druga ob drugi stala zanimiva kombinacija knjig: *Biblija, Koran, Moj boj, Zakon o združenem delu, Citations du president Mao Tsetoung*. Vsaka izmed njih v drugem svetovnem jeziku.

Moj vprašujoč pogled je očitno izdal, da imam v glavi zmedo in kup vprašanj. A Miloš se je le nasmehnil in mi dejal: "Zanimivo, kajne, kako te knjige lahko mirno sobivajo skupaj. Le odprto moraš imeti srce in razum." Miloš je bil res velik človek, odprt, razgledan in izjemen sogovornik. Res ga pogrešam in mi je v čast, da sem lahko bil njegov prijatelj.

Sini

Veliko je anekdot z naših skupnih druženj. Naj omenim le eno iz leta 2007. Ko sva na nek predvečer čakala na najin prevoz iz centralnega tabornega prostora do podtabora, se nama je pridružila starejša gospa v zrelih sedemdesetih letih. Prispel je prevoz in potrebno je bilo vstopiti. Obrnil se je k dami in ji kavalirsko rekel: "Mlade dame imajo prednost."

Emil

Miloš je bil seveda daleč najstarejši udeleženec tega Jamboreeja, a zgolj po letih! Ko ga je britanski direktor na dogodku – takrat že skoraj stoletnika – v šali vprašal, če se namerava udeležiti tudi naslednjega Jamboreeja na Švedskem, mu je Miloš brez oklevanja in z vso resnostjo odgovoril: "Ne izgubimo upanja! Če ne bom prišel čez štiri leta na Švedsko, pa pridem na naslednjega." Obiskal je sicer oba, žal le v srcih in mislih tistih, ki smo ga poznali.

Miloš

Z Milošem sem se prvič srečal na zimovanju, ko ga je Malus povabil, da bi predstavil skavtstvo v dvajsetih letih prejšnjega stoletja. S Puggyem sva takrat prišla predstaviti odpravo ZTS na Jamboree v Čilu. Po koncu predstavitve je pristopil do mene in me vprašal, če je kakšna možnost, da bi se tudi on udeležil Jamboreeja. Moj odgovor je bil pritrdilen. Bil je vesel odgovora in takoj je postavil pogoj, da gre zraven, če bo lahko pomagal odpravi, ker kot turist pa že ne gre, saj tabornik je vedno pripravljen pomagati.

Blondi

V Hong Kongu sem se enkrat znašel v zagati. To je noro mesto. Moraš biti previden, na koga se obrneš. Prideta naproti dva mladeniča s skavtskim znakom, lilijo. Kitajca. Nagovoril sem ju in sta mi pomagala, kajti skavt pomaga vsakemu v sili. A še več kot pomoč je bilo vredno to, da sem se znašel med svojimi. Kajti taborniki smo del ogromne svetovne organizacije skavtskega gibanja. 28 milijonov nas je. Vseh narodov in ras – belih, rumenih, črnih. Vseh ver – hindujcev, budistov, kristjanov. In vsi smo bratje.

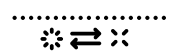
Miloš

Ko smo bili na Jamboreeju v Čilu, smo med potepanjem po tabornem prostoru naleteli na majhen šotorček, nekoliko umaknjen od vseh naših, in se zelo spraševali, kdo tam stanuje. Nato se je odprla zadruga in iz njega je po vseh štirih prilezel gospod, ki se nam je zdel zelo v letih – zdelo se nam je, da jih šteje vsaj 80 – sivolas in nekoliko ukrivljenega hrbtna. Nad tem smo bili zelo začudeni, še posebej, ko smo videli rutico okoli njegovega vratu in živahnost, s katero je prilezel iz šotora, se postavil na noge, nas zvedavo pogledal in prijazno pozdravil ter odšel na sprehod z majhnim nahrbtnikom. Zdel se nam je fascinanten, a šele kasneje smo izvedeli, da je to Miloš, ki sem ga imel čast nato osebneje spoznati šele dobrih 15 let kasneje in se z njim nekajkrat tudi podružiti in poklepetati.

Igi

Taborništvo je del življenja:
enkrat tabornik – vedno
tabornik. Tako je celo življenje
živel tudi Miloš, ki je
taborništvo nosil v svojem
srcu po celem svetu.

Veliko je bilo resnih pogovorov, seveda pa so bili tudi zabavni. In Miloš je bil vesel vsake šale, tudi na svoj račun. Na eni od čajank nam je polaskal in rekel, da je vesel, da ima toliko mlajših prijateljev. Jure je hitro pristavil, da, roko na srce, pri svojih osemindesetih ima bolj težko starejše.

Takšen je bil Miloš. Vedno vesel in veder, ko smo se srečali. Mi smo obogatili njegovo življenje, Miloš pa še veliko bolj naša.

Blondi

Za devetimi gorami in devetimi vodami leži dežela, kjer raste marsikaj, predvsem pa je dežela bogata z najboljšimi in najbolj cenjenimi čaji tega sveta! Kako vem?

O krajih, življenju, doživetjih in ljudeh mi je govoril moder mož, Človek, tabornik, skavt, ki je samo v eno od svojih življenj strnil skoraj stoletje izkušenj in dogodivščin.

Če si mu prisluhnil, nisi nikoli slišal le imena krajev, ki jih je Miloš Miović obiskal. Njegove zgodbe so bile tako iskrene, doživete in duhovite, marsikomu popolnoma neverjetne.

Če si uspel vsaj za hip slediti njegovim mladostnim mislim in iskrivim pogledom, si razumel, kakšne gore je sposoben premikati tako veliko srce. V njegovi bližini sem čutil hvaležnost in majhnost.

Zato so bili vsi trenutki z njim prekratki in vse skodelice asamskega črnega čaja z mlekom pri njem vedno premajhne. Morda nam zato nalašč nikoli ni čisto do konca povedal, kaj vse se je zgodilo v sanjski deželi Darjeeling.

In kateri čaj je torej najboljši? Verjamem, da bi se z Milošem strinjala ... Tisti, ki ga spiješ s prijateljem.

Jure

Brez šale ali lene matematike: ko me je Miloš obiskal v Ugandi, mu je bilo 91 let ... In ne, ni prišel v najetem avtomobilu na štirikolesni pogon in spal v hotelih s petimi zvezdicami, čeprav bi si to lahko zlahka privoščil. Prišel je kot preprost popotnik, nahrbtnikar. "Ponudite mu luksuzno banjo, pa se bo raje odločil za skodelico mrzle vode, češ da se bo že umil."

Malus

Višek skavtskega življenja je bil poletni tabor. Pravijo: "Mladost je norost; čez potok skače, kjer je most." Mi pa smo postavili most, saj je to višek skavtske tehnike. Na majhni jasi smo ga postavili iz hlodov, kolov, vej, vrvi in špage. Potoka tam sicer ni bilo. Kaj češ. Ampak taka malenkost nas ne more zadržati. Ja, Baden Powell nas je naučil graditi mostove preko prepadov sovraštva, ki delijo ljudi, narode, rase, vere. Mi, taborniki, Baden Pawllovi skavtje, del svetovnega pokreta, ki ga je on ustvaril, gradimo mostove med ljudmi in gradili jih bomo naprej.

Miloš

Foto: Jure Merčnik

Ne bom samo gledal

Besedilo: Tina Mervic

Predstavljam si prostor, na katerem so zbrani različni posamezniki s podobnimi interesi in nameni. Na tem prostoru so mlajši in posamezniki, ki med seboj vzpostavljajo različne odnose. Na tem prostoru se počutiš prijetno in varno. Občutek imaš, da ti nihče noče nič žalega in da se ti ne more zgoditi nič groznega. Na tem prostoru so organizirane različne aktivnosti, na katerih se prav tako počutiš zaželenega in sprejetega. Ta prostor je varen prostor. Na tem prostoru lahko uživaš, rasteš in se razvijaš. Ta prostor je lahko taborni prostor. Ali Zlet 2022.

NASILJE NASPROTI VARNOSTI

Nasilje je agresivno vedenje, ki je namerno (ne naključno ali posledica dogovorjene igre) in vključuje neravnovesje moči med vpletenimi. Nasilno vedenje ima namen škoditi drugemu. Ima različne pojavne oblike (fizično, psihično, spolno, spletno), za žrtve ter priče nasilja pa negativne posledice. Vsak spor sicer še ni nasilje. Do spora pride, kadar imata dve osebi različno mnenje ali želje, a o nasilju ne govorimo, dokler sta obe strani v ravnovesju moči. Nasilje tudi ni npr. draženje ali pretep v igri, groba igra ali boj brez želje povzročiti škodo drugemu.

Storilec ali **nasilnež** je tista oseba, ki nasilje izvaja. Navadno pri njem prevladuje želja po dominantnosti

in izkazovanju moči ali pa vidi agresivnost kot edino pot za reševanje problemov. Je impulziven, težko kontrolira jezo, je manj občutljiv za trpljenje drugih, minimizira svoja vedenja in ima bolj pozitivna stališča do nasilja. **Žrtev** je oseba, kateri nasilno vedenje direktno škoduje. Poleg vlog nasilneža in žrtve je pri nasilju pomembna tudi vloga **opazovalcev** oziroma **prič** nasilja.

Opazovalce delimo na:

- **posnemovalce nasilneža** (tisti, ki se pridružijo nasilnežu v izvajanju nasilja),
- (pasivni in aktivni) **podporniki nasilneža** (tisti, ki nasilje aktivno spodbujajo, npr. s spodbudami

"Daj ga!" ali pa se smejiijo nasilju in s tem dajejo potuho nasilnežu),

- **nevpletene (ignorante)** (tisti, ki vedenje le opazujejo, vanj pa ne posegajo, ker ne vedo, kaj storiti, se bojijo, da bi še sami postali žrtve ali da bi situacijo poslabšali),
- pasivne in aktivne **branilce žrtve** (tisti, ki pokažejo, da nasilja ne odobravajo, poskušajo rešiti žrtev pred nasilnežem ali priskrbijo pomoč).

Opazovalci pri nasilju igrajo zelo pomembno nalogo in so ključni za ohranjanje varnega okolja. Tako je pomembno zavedanje, da smo vsi odgovorni za prijateljske in spoštljive odnose, s katerimi vzpostavljamo prijeten in varen prostor brez nasilja, kar je tudi v skladu s taborniškimi vrednotami. Pri tabornikih se trudimo, da zagotavljamo tako fizično (da se ne bojiš sprehajati ponoči sam po taboru, da nimaš občutka, da te kdo želi preteptsti) kot čustveno varnost (da se lahko komu zaupaš, da si upaš deliti svoje skrbi). Stremeti moramo k preventivnim ukrepom, da do nasilja sploh ne pride.

PROGRAM SAFE FROM HARM

Taborniki smo mladinska organizacija, ki povezuje raznolike mlade tabornice in tabornike, ki so lahko vpleteni ali priča zelo raznolikim dogodkom. Ti so večinoma pozitivni in polni dobrih zgodb, lahko pa se pripeti tudi negativna izkušnja, recimo izkušnja nasilja. In prav program SFH (poslovenjeno Varni pred nevarnostjo) služi kot smernica za ravnanje odraslih v primeru negativnih dogodkov znotraj organizacije in v vsakdanjem življenju. Program poudarja taborniške vrednote in zagovarja ničelno toleranco do nasilja. Opisuje ukrepe za preprečevanja nasilja in odzivanja na primere nasilja ali zlorab. Da bo naš program potekal v varnem prostoru, poskrbimo tudi tako, da:

- razvijamo kulturo poslušanja in pogovarjanja,
- pred izvajanjem taborniških aktivnosti se zavedamo nevarnosti, ki se lahko pripetijo, jih v čim večji meri skušamo preprečiti ali se nanje pripraviti,
- tekom taborniških aktivnosti spremljamo dejavnosti in ukrepamo v primeru nevarnosti,
- uporabljene naprave in opremo redno vzdržujemo in pregledujemo.

VSAK LAHKO PRISPEVA K DOBREMU POČUTJU

Vsak posameznik je odgovoren za skupno dobro počutje in marsikaj lahko storimo, da do negativnega

vedenja sploh ne pride. Začnimo pa s tem, da:

- obravnavamo vse z dostojanstvom in spoštovanjem,
- smo vzor, ki mu bodo sledili drugi,
- dovolimo ljudem, da govorijo o skrbeh, ki jih imajo, oziroma da sami poiščemo pomoč,
- se o ničelni toleranci do nasilja pogovarjamo in ozaveščamo druge,
- smo empatični do sebe in drugih.

Če do nasilja vseeno pride, pa je pomembno, da:

- smo pogumni in reagiramo (včasih je dovolj, da nekaj rečeš in s tem pokažeš osebi, da njeno vedenje ni sprejemljivo),
- spodbujamo druge, da storijo enako,
- si upamo poslušati, če se nam nekdo zaupa (pri tem ne izdamo njegovega zaupanja, ga jemljemo resno in ne obsojamo),
- ob sumu zlorabe takoj reagiramo.

Ko je potrebno ukrepanje ob že storjenem nasilnem dejanju, najprej zagotovimo, da se nasilje ustavi in se ne nadaljuje. Nato pomagamo žrtvi, hkrati pa ne smemo pozabiti, da je tudi tisti, ki povzroča nasilje, prav tako kot žrtev potreben pozorne obravnave in pomoči. Skupaj z njim je potrebno poiskati vzroke za tovrstno vedenje in ga naučiti težave reševati na drugačen način, da se nasilje ne bo nadaljevalo.

KAJ LAHKO NAREDIM JAZ?

FANT PRIVEZAN OB DROG

Primer fizičnega nasilja – nasilja, ki povzroča fizične poškodbe, npr. udarci, metanje predmetov v osebo, onemogočenje primikanja ...

Sprehodiš se mimo skupine fantov in deklet, ki ukazujejo fantu. Čez nekaj časa opaziš, da privezujejo fanta k drevesu in mu poskušajo z rutico prevezati usta. Ne poskušajo prikriti svojega početja. Fant, ki ga privezujejo k drevesu, se ne upira, vendar ima prevezana usta in je v manjšini.

Ob videnem morda pomisliš, da se igrajo neko igro oziroma da to ni tvoja stvar. A kot smo zapisali, je pomembno, da odreagiramo tudi kot opazovalci.

S tem, da ne storimo nič, sporočamo, da vedenje sprejemamo. V taki situaciji lahko:

- stopimo k skupini in rečemo npr. "Kaj počnete? To ne izgleda kot dobra igra.",
- stopimo do privezanega fanta, mu odstranimo prevezo čez usta in mu omogočimo, da pove, kako se ob tem vedenju počuti,
- poiščemo vodnike ali druge odgovorne osebe in jim povemo, kar smo videli.

SKUPINA TABORNIKOV IZKLJUČUJE ENEGA ČLANA

Primer psihičnega nasilja – nasilje, ki je lahko verbalno (npr. žaljivke, razširjanje lažnih novic, hujskanje, grožnje, izsiljevanje) ali neverbalno (npr. nesramne geste, namensko izključevanje, ignoriranje).

Si del skupinskega izziva, kjer s skupino rešujete različne naloge. Pri izpolnjevanju nalog sodelujete vsi, razen fant, ki zgleda mlajši kot ostali v skupini in negotov. Sedi rahlo stran od ostalih in ni ravno del ekipe. Vodnik vpraša: "Ali ne boste vključili Petra v iskanje namigov?" Nekdo odgovori: "Ne, pusti ga pri miru. Boljši bomo brez njega, on nič ne ve." Ostali prikimajo v tišini.

Kot del skupine je pomembno, da se vsak član trudi za dobro počutje vseh članov, ker le tako lahko delujete kot skupina in hkrati tudi uživate v skupinski aktivnosti. Če je nekdo izključen iz skupine, lahko:

- pristopimo k njemu in ga poskusimo vključiti,
- ne spodbujamo in podpiramo izključevanja,
- poiščemo vzrok izključevanja,
- izpostavimo pozitivne lastnosti izključenega in jih poskusimo uporabiti v prid pri skupinskem delu,
- se z vodnikom pogovorimo o nastali situaciji.

NEPRIMERNO KOMENTIRANJE IZGLEDA DEKLETA

Primer spolnega nasilja – nasilje, ki se nanaša na spolnost in je lahko tako fizično (npr. otipavanje) ali psihično (npr. neprimerne seksualne geste, neprimerni opolzki izrazi).

Tatjana, 15-letno dekle, je na vrsti za plezanje na plezalni steni. To je njen prvi poskus in zato je zelo nesigurna. En fant, Borut, stoji blizu stene in Tatjana ga sliši, ko reče: "Eh, razširi noge – to je nekaj, kar dekleta brez problema naredite v drugih situacijah." Zasmeji se in pogleda naokoli.

Takšni komentarji se na prvo žogo zdijo neškodljivi, ampak so popolnoma neprimerni, saj so seksistični in namigujejo na nezaželeno spolnost. V taki situaciji lahko:

- s svojim vedenjem pokažeš neodobravanje Borutu za takšen komentar (npr. se ne smeješ, ga neodobravajoče pogledaš),
- mu poveš, da je to neprimeren komentar,
- prosiš vodnika, da se pogovorite o neprimernih komentarjih, seksizmu in spolnem nasilju,
- poveš vodniku, kaj si slišal, in s tem omogočiš, da se bo vodnik pogovoril tako s Tatjano (preveril njeno počutje) kot z Borutom (razložil, zakaj tovrstni komentarji niso primerni).

Foto: Pija Šarko

VODNIKI

Kot vodniki moramo na takšne situacije nujno reagirati, čeprav ne vemo nujno, kaj reči in kaj storiti. Za pomoč se lahko obrnemo k drugim vodnikom ali vodstvu, nujno pa je, da dogodek ne ostane neopažen, saj s tem sporočamo, da so tovrstni dogodki sprejemljivi.

Če nam oseba za nazaj pripoveduje o dogodku, ji moramo prisluhniti, ji verjeti in je ne obsojati. Postavljamo ji odprta vprašanja in jo spodbujamo, da dogodek čim bolj opiše. Če lahko, naj vpletene navede (ime, priimek, vod). Če se dogodek še dogaja, takoj odidemo na kraj dogodka. S seboj lahko vzamemo še kakšno odraslo osebo, dodatnega vodnika ali varuha pravic (osebo, ki je na taboru odgovorna za nenasilje). Vprašamo, kaj se dogaja in situacijo prekinemo. Poskrbimo za žrtev, vsem vpletenim pa jasno povemo, zakaj tovrstno vedenje ni sprejemljivo. Pojasnimo, kaj je nasilje (neenakomerna porazdelitev moči itd.) in jih vključimo v pogovor o primernosti vedenja. Pogovorimo se lahko skupinsko ali individualno (predvsem s najbolj vpletenim storilcem). Kasneje lahko organiziramo tudi skupinski dogodek, na katerem naslovimo tovrstne situacije, s pomočjo katerih lahko preprečimo takšne nadaljnje dogodke.

Z ustreznim zgledom in odzivi na tovrstne nasilne dogodke naredimo največji korak k bolj varnemu taborniškemu okolju!

VIRI:

- dokument Zlet 2017
- Pečjak, Sonja: Medvrstniško nasilje v šoli. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakulteta, 2015.

V prestolnico svetovnega taborništva

Besedilo in fotografije: Katja Kač

Prvič sem izvedela za KISC na Jamboreeju na Japonskem leta 2015. Od takrat naprej sem sanjala, da bi postala Pinkie. Komaj sem čakala, da spoznam tabornike s celega sveta, njihove navade in običaje, obenem pa si ogledam Švico, smučam in hodim v naravo. Tri mesece prostega časa pa sem si lahko privoščila šele ob koncu študija.

SVETOVNI SKAVTSKI CENTER

Kandersteg international scout centre (KISC) je Svetovni skavtski center, ki se nahaja v osrčju švicarskih Alp. Ustanovila ga je Svetovna skavtska organizacija (WOSM) in lord Baden-Powell, ki je po prvem Svetovnem skavtskem Jamboreeju leta 1920 sanjal o kraju, kjer bi se lahko srečevali vsi skavti/taborniki s celega sveta, se učili drug od drugega in se imeli lepo. Njegove sanje so se uresničile leta 1923. Zdaj imate tudi vi priložnost obiskati Svetovni skavtski center Kandersteg in živeti svoje sanje!

Naslednje leto bo KISC praznoval 100. obletnico ustanovitve. Praznovanja bodo vključevala uradno otvoritev leta, vikend za člane združenja KISC, Kander

100 Jamboree, srečanje bivših Pinkijev in dogodek ob koncu leta. K praznovanju smo vabljeni vsi taborniki in skavti.

PINKIES

Od leta 1989 osebje KISC nosi roza uniforme, zaradi katerih ga poznamo pod imenom Pinkies. Razvrščeni so v tri skupine. Pinkiji smo prostovoljci, ki delamo v Kandersteg international scout centru krajše obdobje – tri mesece. Izmene se delijo na štiri letne čase. Osebje, ki dela daljše obdobje, ostaja tu od 6 do 12 mesecev, vodstvo KISC (senior leadership team) pa dela tri leta ali več.

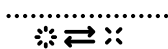
WORK PARTY

Delovna fešta (work party) je skupina desetih do petnajstih tabornikov, ki želijo pomagati pri urejanju KISC za prihajajočo sezono (pripraviti tabor ali hiše). Delovne fešte navadno potekajo spomladi in jeseni, saj je takrat manj obiskovalcev in je treba pripraviti vse za velik obisk v poletni in zimski sezoni. Po navadi so v posamezni delovni fešti taborniki iz ene države, imamo pa tudi mednarodno delovno fešto, kateri se lahko pridruži kdorkoli iz katerekoli države. Od sedmih dni, kolikor časa preživijo tukaj, taborniki pomagajo pri delu tri dni in pol, preostali čas pa lahko izkoristijo za sproščanje, ogled znamenitosti v okolici, pohod ali druženje. V delovnih dneh se pripravlja oz. pospravlja taborni prostor, temeljito čisti kopalnice, stranišča, kuhinje, sobe ipd. Hkrati prostovoljci opravljajo tekoča dnevna opravila. V okviru delovne fešte imamo tudi nogometno tekmo med ekipo delovne fešte in Pinkiji ter zabavo (work party party), kjer ekipa po navadi predstavi hrano, plese in glasbo države, od koder prihajajo.

KISC

je kot mednarodni tabor,
ki traja v nedogled.

ZAKAJ OBISKATI KISC

Najpogosteje prihajajo taborniki v Kandersteg international scout centre zato, da doživijo mednarodno taborništvo, spoznajo taborništvo skozi oči drugih držav, spoznajo različne kulture in dobijo nove prijatelje. Nekateri pridejo izkusiti sanje ustanovitelja taborništva lorda Baden-Powlla, drugi zaradi odličnega programa, ki ga ponuja KISC, tretji pa samo na samostojen ogled znamenitosti v okolici in pohod na gore.

V KISC lahko prenočiš v šotoru, koči ali hiši. Seveda so cene za različne vrste nočitev različne, a za Švico še vedno poceni. KISC ponuja kuhane obroke (zaj-

trk, kosilo in večerjo), lahko pa si najamete kuhinjo, v kateri kuhate sami. Poleti in pozimi se izvajajo tudi aktivnosti, ki jih vodijo Pinkiji – od pohodov do ustvarjanja milkshaka na kolesu, raftinga in kanjonga. Vsako leto 1. avgusta praznujemo dan rutice, ki se ga obeleži z velikim slavljem. Na ta dan je leta 1907 lord Baden-Powell namreč organiziral prvi svetovni tabor. Čez dan se dogajajo najrazličnejše aktivnosti, zvečer pa je velika parada tabornikov po celotnem Kanderstegu.

Taborniki, ki si želijo postati Pinkiji in bi radi začutili "KISC magic" – čarobnost, ki jo imajo privilegij občutiti samo Pinkiji, pridobiti novo taborniško družino in izkusiti mednarodnost taborništva.

MOJA IZKUŠNJA MED PINKIJI

Kot prostovoljka bom tu tri mesece. Z drugimi taborniki delamo na raznolikih področjih. Smo kuharji, sobarice, delavci na tabornem prostoru, vodimo razne delavnice, pohode, najbolj pomembno pa je, da se med delom vedno zabavamo, poslušamo glasbo, pojemo in plešemo. Imamo tudi proste dneve, ko raziskujemo okolico. Ogledali smo si že razne gradove, jame, druga mesta ter šli na smučanje in v pustolovski park. Aktivnosti si radi poiščemo izven Kanderstega, saj smo med tednom ves čas tu. Če so za nami težki dnevi, počivamo in uživamo v soncu ter posedanju v travi.

Vsak teden je na sporedu tudi druženje (Staff night out), katerega tema je vsakič druga. Imeli smo že karaoke, tematiko "na kraju zločina", večer s siri, igrico Among us v živo ... Bistvo teh večerov je, da se med seboj bolje spoznamo in družimo tudi s Pinkiji, s katerimi sicer ne delamo skupaj. In vsak takšen večer je vedno noro zabaven.

V prvem tednu, ko smo bili skupaj, smo šli na enodnevno smuko. Ker jih polovica ni znala smučati, sem se prijazno ponudila, da jih naučim. Vse je šlo precej dobro, dokler ni Pris padla na otroškem traku, ki te povleče gor po hribu. Na vrhu je končala nepoškodovana, a v poziciji, kot je še nismo videli, tako da smo se zvijali od smeha. Ko pa ji je Pierre želel pomagati in pri tem še sam padel na traku, smo začeli umirati od smeha. Ta dogodek mi bo za vedno ostal v spominu. In vse to se je zgodilo že v prvem tednu.

ZAKAJ SI POSTAL PINKIE?

Prisila (Kostarika/Portugalska): "Ko sem KISC obiskala leta 2019 z možem, sem mu rekla: 'Naslednjič, ko pridem sem, bom nosila roza.' Vedno sem želela živeti v Švici."

Maria (Romunija): "Prvič sem prišla v KISC spomladi 2018 z Mednarodno delovno fešto. Pozno zvečer sem prispela v Kandersteg in v centru sem srečala ljudi z delovne fešte in Pinkije. Vsi so bili nasmejani in veseli. V KISC sem preživela le en teden, vendar se je zgodilo toliko stvari. Od tega trenutka naprej sem vedela, da se bom zagotovo vrnila kot Pinkie, ko mi bo čas dopuščal. Spet sem prišla v KISC spomladi leta 2019 z Mednarodno delovno fešto in jeseni z Romunsko delovno fešto. KISC je občutek, ki ga ni mogoče opisati, če ga ne izkusiš sam. Najbolj dragoceno je živeti svoje sanje, na stalnem mini jamboreeju Baden Powlla. Zdaj je pomlad 2022 in sem tu kot Pinkie."

Jakob (Danska): "Želel sem biti del odlične, pozitivne in tesno povezane skupnosti prostovoljcev. Želel sem biti tudi v svetovnem skavtskem centru, ki je zame enakovredno prestolnici WOSM, in živeti v njem. V času mojega odraščanja mi je tabornišтво dalo ogromno, zato želim na ta način nekaj vrniti organizaciji in vsem tabornikom po svetu."

Laura (Južna Afrika): "Želela sem postati Pinkie, da bi lahko delala z ljudmi z vsega sveta in mladim pomagala rasti, se učiti in razvijati v varnem prostoru, kjer se počutijo, kot da jim pripadajo."

Bivanje v KISC je zame nepozabno. Imam se neizmerno lepo, kljub temu da je včasih kakšen dan zelo naporen. Tako izkušnjo priporočam vsem tabornikom, ki si želijo mednarodnih izkušenj. Spoznala sem tabornike iz celega sveta in upam, da jih bom lahko kdaj obiskala. Najbolj si želim obiskati Južnoafriško republiko, od koder prihaja Laura. Zame je to še neraziskan konec sveta in takoj, ko pridem domov, bom začela varčevati za naslednje potovanje.

Heartstopper

Besedilo: Martin Justin

Pred kratkim je Netflix objavil novo mladinsko serijo *Heartstopper*. Nastala je po zbirki grafičnih romanov z istim naslovom, ki jih je ustvarila mlada britanska pisateljica Alice Oseman tako, da jih je najprej financirala s kampanjo na Kickstarterju ter jih objavljala na spletu. Po njihovem velikem uspehu so nato leta 2019 izšli še v tiskani izdaji. Nobena od knjig Alice Oseman sicer ni prevedena v slovenščino, a 27-letnica, ki je svoj prvi roman *Solitaire* [Pasjansa] objavila pri dvajsetih letih, v Veliki Britaniji že velja za definitivno mojstrico žanra mladinske literature.

Heartstopper je še ena avtoričina mladinska serija o odraščanju. Osredotoča se na dva protagonista, Charileja Springa in Nicka Nelsona, ki obiskujeta isto deško srednjo šolo. Nick je "kralj rugbyja", popularen športnik in "definitivno strejt", Charlie pa leto mlajši sramežljiv, vesten učenec, za katerega se je leto prej izvedelo, da je gej in je od takrat žrtev homofobnega medvrstniškega nasilja. Naključje hoče, da pri pouku matematike sedita skupaj in po nekaj tednih zadržane distance se začneta družiti. Njuno druženje kmalu postane na trenutke težka in čustveno napeta, a bolj kot to neizmerno prikupna ljubezenska zgodba; raziskovanje lastne seksualnosti za Nicka in premagovanje občutkov manjvrednosti in odvečnosti za Charlieja.

Heartstopper tako v osmih epizodah, dolgih okoli pol ure, predstavi simpatično in bistro napisano ljubezensko zgodbo, ki se hkrati dotika homofobije, družbenih pričakovanj, razkritja svoje neheteroseksualne spolne usmerjenosti, ljubezni med najboljšimi prijatelji ... Serija sicer ostane žanrsko idealistična: nezreli, zlobni, homofobni liki so na koncu kaznovani in se imajo slabo, našim junakom (poleg že omenjenih so tu še Charliejevi prijatelji Tao, Elle in Isaac, pa lezbični par Tara in Darcy) na koncu uspe razrešiti svoje težave in končajo bolj ali manj srečni. A to v seriji ni samoumevno, ampak je rezultat njihove čustvene zrelosti – zmožnosti, da gredo ven iz svoje glave, se soočijo s svojimi čustvi, strahovi in zadregami, drugim iskreno, a na spoštljiv način povedo, kako se počutijo, in poslušajo, ko jim o svojih občutkih govorijo drugi ...

Heartstopper je sicer postavljena v malce drugačno družbeno in kulturno okolje, a so teme, ki jih nagovarja, zagotovo še kako aktualne tudi v Sloveniji. Poleg tega serijo odlikuje kvaliteten scenarij s prepričljivimi liki, zato je vsekakor vredna ogleda.

Zakaj lahko tudi brez državnega mnogoboja

Besedilo: Jalnova Žetev, fotografija: Pija Šarko

Sedim za računalnikom in razmišljam.

Zadnje tri tedne so družabna omrežja rodov polna šotorov, ognjev, signalnih zastavic, lovov na lisico ipd. Naj na tem mestu široko občestvo bralstva opomnim, da taborniki in tabornice kakopak ne kurimo samo ognjev in je taborništvo veliko več – vzgoja mladeži v prihodnost, kot si je želimo. Pa vendar, maj po dolgih dveh letih zaznamujejo urjenja v taborniških znanjih in veščinah, ki jih nato preizkusimo na mnogoboju. Mnogoboj SSKJ definira kot "tekmovanje v več panogah", taborniki in tabornice pač rečemo panogam discipline (ker smo disciplinirani) in tekmovanje je bolj kot ne srečanje. Nekateri se boste verjetno še spomnili, kako je bilo, ko si treniral in moral zmagati na rodovi, občinski in območni ravni, da si se lahko pomeril na državnem nivoju ... No, tega danes več ni, ampak brez skrbi, disciplinirani smo še vedno.

Letos tudi ni več državnega mnogoboja, ni več vikenda, kjer bi se lahko (z)družile vse starosti tabornikov, ni več vikenda, ko si ponosen na svoje taborniško znanje pred nekaj stoglavo množico. *Odpad* državnega mnogoboja je simptom pozabljivosti, kaj vse je mnogoboj v vzgojnem smislu pomenil. *Odpad* je simbol individualizma družbe, v katero tudi tabornice in taborniki odraščamo.

Zakaj bi morali hitro postaviti šotor, zakaj bi se morali znati orientirati s kompasom in karto, zakaj bi morali znati postaviti stolp, zakaj bi moral biti ogenj lep in goreti, zakaj bi morali znati streljati z lokom in zakaj za vruga je še dobra signalizacija v Morsejevi ali Winklerjevi abecedi? Čisto praktično je morda uporabno, če v nevihti hitro postaviš zavetje, če se znajdeš na terenu tudi brez signala, če si znaš zakuriti, če si aktiven in če lahko kaj prepíšeš med testom, ne da učitelj to opazi. Ampak ti razlogi so vse bolj za lase privlečeni, ker jih lahko vse kaj hitro odpraviš, če si le iznajdljiv ...

Edino, za kar si prikrajšan, je nuja po sodelovanju – spoznanje na lastni koži, da kreg, ki izbruhne po pol

minute postavljanja šotora, pomeni nepostavljen šotor; je "zicleder", ki ga zahteva Morsejeva abeceda; je skupinsko premagovanje stresnih situacij, ko delaš pod časovnim pritiskom; je sram v varnem okolju, ker nisi vložil potrebnega truda ali je ekipa še vedno viharila; in je ponos, da si nekaj dosegel, da si k nečemu pripomogel, da si bil opažen, četudi sicer v življenju nisi.

Zgolj in samo to so vzgojni momenti (državnega) mnogoboja, ki ga vztrajno zanikamo. Na srečo nam iznajdljivost še ostaja, pa tudi v pisanju ciljev vzgoje in znanj smo se že precej izurili. Vodom pa v pozdrav – naj bo vodov duh vedno z vami!

BOJAN in TINKA

GRESTA V NARAVO

NAPISALA: TISA
NARISALA: ŽALA

RUMENE STRANI

Raziskovalec: Nostradamus Tračar

WHO WOULD WIN?

ŽABOBOJ

MNOGOBOJ
OSTALIH OBMOČJ

ZDRAVA KONKURENCA MED OBMOČJI
SE NADALJUJE.

PRIHAJA TABORJENJE IN Z NJIM BOLEČINE
V KRIŽU. PA SAJ SMO ŠE MLADI ...

NAŠA ČETICA KORAKA STRUMNO
IN VESELO,
DRUG ZA DRUGIM V RAVNI VRSTI
ZDAJ GREMO NA DELO.

OCENJEVALCI ŠOTOROV NA TABOR-
JENJU, KO NA TLEH OPAZIJO KOŠČEK
TRAVNE BILKE.

JURČKU BOMO POMAGALI
HIŠICO ZGRADITI,
DA BO MOGEL SVOJE ZAJČKE
PRED LISICO SKRITI!

**ORGANIZATORJI ZLETA, KI SO ZA NAS
KRVAVI POT POTILI.**

Obkljukaj, ko najdeš na Zletu.

**Zaupni viri trdijo, da bodo na Zletu prisotne
vse našteje reči in še veliko več ... 😊**

☐ tako zmečkan kroj, da mu niti likalnik več ne pomaga	☐ premočena spalga
☐ na ognju zoglenela hrenovka	☐ oseba, ki zagovarja dieto od tuširanja
☐ ljubezenski trikotnik	☐ rodove nogavice
☐ sandali + nogavice	☐ rdeče kopalke
☐ natikači + nogavice	☐ en izgubljen čevlj (samo en!)
☐ vodova rutica, ki vključuje rumeno barvo	☐ oseba, ki je VEDNO bosa
☐ tako uničena in zbledela rutica, da se še komaj drži skupaj	☐ cerada, ki ima več lukenj kot materiala
☐ kaktus	☐ pletenje zapestnic
☐ ovitek bonbona sredi tabornega prostora 😞	
☐ spodnjice v kupu izgubljenih/ pozabljenih oblačil	

**Kako uspešen
si bil?**

Taborniki ustvarjamo boljši svet.

TABORNIKI
Že 70 let.